SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 119, ЧИСЛО 10, П'ЯТНИЦЯ, 9 БЕРЕЗНЯ 2012 РОКУ 1893 Vol. 119, No. 10, FRIDAY, MARCH 9, 2012 $1.00

9 березня – день народження Тараса Шевченка

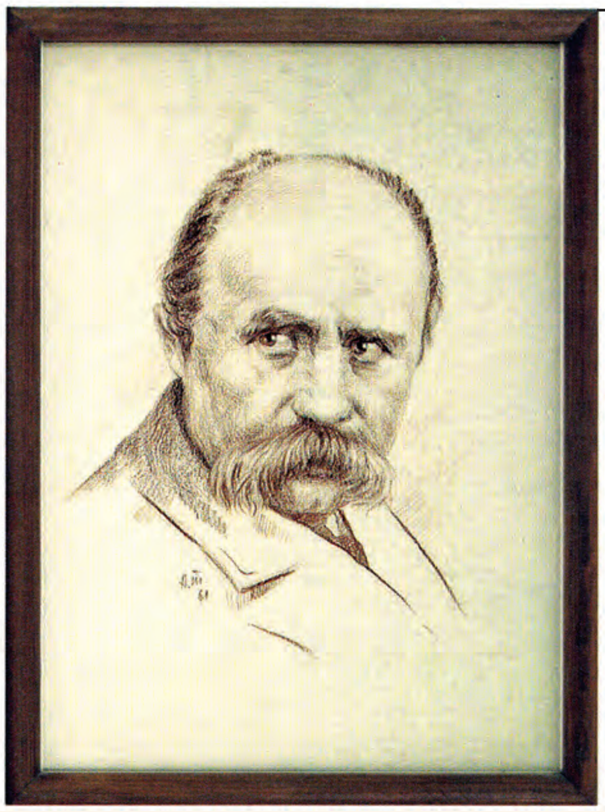

Григорій Томенко. „Тарас Шевченко" (картон, олівець).

США стурбовані судами в Україні

Демократичний світ пильно стежить за нездоровим розвитком політичних подій в Україні, зокрема за небезпечними тенденціями в системі судочинства, яке заплямувало себе переслідуваннями провідників опозиції. Нижче вміщуємо заяву Місії США в Організації безпеки і співробітництва в Європі щодо недавнього засудження колишнього міністра внутрішніх справ України Юрія Луценка

Як і Європейський союз, Сполучені Штати розчаровані звинувачувальним вироком, винесеним 27 лютого колишньому міністрові внутрішніх справ Юрієві Луценкові. Ми неодноразово висловлювали свою стурбованість щодо вибіркових, політично мотивованих переслідувань в Україні, включно з судовим переслідуванням та засудженням колишнього прем'єр-міністра Юлії Тимошенко. На додаток до неї, 13 колишніх високопосадовців з її уряду, у тому числі чотири міністри, п'ять заступників міністрів, двоє керівників державних установ, один голова облдержадміністрації і керівник державної газової компанії були звинувачені у нібито злочинному зловживанні службовим становищем, перевищенні влади, нецільовому використанні бюджетних фондів.

Політично мотивоване переслідування опозиційних провідників, включно з Ю. Луценком і Ю. Тимошенко, викликає серйозні занепокоєння щодо відданості уряду України демократії і верховенству права, особливо з огляду на те, що Україна головуватиме в Організації безпеки і співробітництва в Європі в 2013 році.

Ми закликаємо уряд України звільнити Ю. Луценка, Ю. Тимошенко та інших колишніх високопосадовців, нині ув'язнених, і вважаємо, що вони повинні мати необмежену можливість повною мірою брати участь у політичному житті країни.

Посольство США в Україні,
1 березня

У Києві офіційно відкрито новий будинок Посольства США

КИЇВ. – 29 лютого в столиці України відбулося офіційне відкриття нового будинку Посольства США при вул. Авіоконструктора Ігоря Сікорського, 4 (колишня Танкова). Керували церемонією Посол США в Україні Джон Тефт і заступник Державного секретаря США з питань менеджменту Патрик Кенеді.

Серед почесних гостей, які також виступили на церемонії, були голова Верховної Ради України Володимир Литвин, міністер закордонних справ України Костянтин Грищенко, голова Адміністрації Президента України Сергій Льовочкін, голова Київської міської адміністрації Олександер Попов, співачка Руслана Лижичко та заступник директора Бюра закордонних будівель Державного департаменту США Гезер Тавнсенд.

Гостями церемонії також були інші посадові особи уряду України і Київської міської адміністрації, політики, представники дипломатичного корпусу, артисти, які допомогли відзначити 20-річчя американсько-українських дипломатичних взаємин, і художники, чиї твори прикрашають нову будівлю Посольства.

Загалом твори мистецтва, виставлені у новому будинку Посольства США, включають роботи як американських, так і українських художників, зокрема Оксани Мась і Тамари Бабак. Колекцію складено за кураторства програми „Мистецтво у посольствах" з творів, які було спеціяльно замовлено, придбано, взято в оренду або прийнято в дар. Поєднання американського і українського мистецтва символізує тісні зв'язки між українським і американським народами.

Програма церемонії містила промови, виконання національних гимнів США та України, внесення прапорів почесною вартою морських піхотинців США, символічне перерізування стрічки, презентацію меморіяльної дошки, тост з шампанським.

До уваги подорожуючих: Посольство США в Україні переїхало на нову адресу 17-20 січня і працює там з 23 січня. Посольські установи США при вул. Юрія Коцюбинського 10 і Глибочицькій 4 зачинено.

Другий етап переїзду відбудеться пізніше цього року, коли до свого нового будинку на території комплексу Посольства США при вул. Сікорського переїде також Аґентство США з міжнародного розвитку (USAID). Детальніше про цей переїзд буде оголошено додатково. До того часу Аґентство продовжуватиме працювати у нинішньому приміщенні при вул. Нижній Вал 19.

Посольство США в Україні

Під час церемонії відкриття нового Посольства США в Києві. (Фото: Посольство США)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Вшанували роковини загибелі Р. Шухевича

КИЇВ. — 5 березня Всеукраїнське об'єднання „Свобода" спільно з іншими активістами вшанувало роковини загибелі Романа Шухевича, який очолював УПА. На Майдані Незалежності в Києві зібралося кількадесят осіб. Навпроти Головної пошти вони поставили портрет провідника УПА й запалили свічки. З настанням темряви запалили смолоскипи. Нагадаємо, за даними дослідників, 5 березня 1950 року село Білогорща, де в підпіллі перебував Р. Шухевич, оточили півтори тисячі енкаведистів. Бій тривав недовго, поранений командувач УПА застрелився. Де саме поховано тіло Р. Шухевича – досі невідомо, адже всі архіви того часу були знищені. (*„День"*)

Не дозволили відвідати Ю. Тимошенко

ХАРКІВ. — Віце-президентові Організації з безпеки та співробітництва в Европі (ОБСЕ), депутатові Шведського парляменту Вальбурзі Габсбурґ Дуґлас не дозволили відвідати колишнього прем'єр-міністра України Юлію Тимошенко в місці ув'язнення. Про це 5 березня повідомила прес-служба ОБСЕ. На думку Г. Дуглас, ця відмова приверне додаткову увагу до недоліків українського правосуддя та демократії. Таким чином европейським дипломатам вже втретє за останні три тижні не дозволено відвідати Ю. Тимошенко у Качанівській виправній колонії, – йдеться у заяві прес-служби. В Україні Г. Дуґлас та представниця швецької делеґації в ОБСЕ Аса Ліндстам досліджували ситуацію з демократією та правами людини. Як відомо, Україна має очолити ОБСЕ у 2013 році. „Дієва правова система та захищеність прав – одні з основних демократичних принципів, яких має дотримуватись Україна", – заявила Г. Дуґлас. Натомість, делеґація ОБСЕ в супроводі чотирьох українських депутатів зустрілись з керівництвом Качанівської колонії та висловила вимогу припинити цілодобове відеоспостереження за Ю. Тимошенко, а також дозволити візити до неї. (*„Голос Америки"*)

Вшанували автора Гимну України

ЛЬВІВ. — 4 березня депутати Львівської обласної ради Павло Хобзей, Остап Стахів, Олеся Бойко, Ігор Криськів взяли участь у заходах з нагоди 197-ої річниці від дня народження о. Михайла Вербицького, які відбулися у селі Млини Підкарпатського воєводства (Республіка Польща). Про це 5 березня повідомила прес-служба Львівської обласної ради. Священики відслужили Панахиду у каплиці-пантеоні, де похований о. М. Вербицький. Потім відбулося покладання квітів до його могили від української та польської сторін. У церкві, де служив останні роки свого життя о. М. Вербицький (нині – це діючий римо-католицький костел), відбувся концерт народного хору з Стрия та віче. Львівщину на урочистостях з нагоди дня народження автора Гимну України представляла численна делеґація громадськости з членів громадської організації депортованих українців Закерзоння, яку очолює Володимир Середа, депутат Верховної Ради Володимир В'язівський, представники Львівської обласної державної адміністрації. Були присутні консул Республіки Польща у Любліні Сергій Дириза, консули, представники духовенства. Від польської сторони в урочистостях взяли участь Маршалок Сейму Підкарпатського воєводства Мирослав Карапита, інші представники Підкарпатського воєводства, ґміни. (*„День"*)

В. Пшонка призначив прокурорів

КИЇВ. — Генеральний прокурор України Віктор Пшонка призначив прокурором Львівської области Олега Василенка, звільнивши його з посади прокурора Сумської области. Про це повідомляє прес-служба Генеральної прокуратури України (ГПУ). Віталія Ковбасюка, який до цього очолював прокуратуру Львівської области, призначено першим заступником Дніпровського екологічного прокурора. Прокурором Сумської области призначено Руслана Білоконя, який до цього працював начальником Головного управління ГПУ. (*Бі-Бі-Сі*)

WikiLeaks: В. Путін і Д. Медведєв торгувалися за В. Януковича і Ю. Тимошенко

КИЇВ. – Прем'єр Росії Володимир Путін підтримував екс-прем'єра України Юлію Тимошенко, однак, відмовився від цього на прохання Президента Дмитра Медведєва та став на бік Президента Віктора Януковича.

Про це йдеться в аналітичному листуванні між аґентами розвідувально-аналітичної компанії „Stratfor", яку оприлюднив сайт „WikiLeaks".

Лист написаний 14 вересня 2011 року та підписаний старшим аналітиком з питань Евразії Лорен Ґудріч. В адресі автора листа значиться Рева Бала, яка у „Stratfor" є директором з питань аналізи.

„Ви вже трохи знаєте цю історію. Путін ніколи не хотів, щоб Янукович був при владі без противаги, щоб тримати його в узді. Путін знав, що Янукович міг мати абсолютну більшість, але хотів закріпити ролю Кремля у Києві, – пише автор. – Він хотів, щоб це була Тимошенко. Не тому, що вона проросійська, а тому що з усіх топових політиків її легше за все купити. Звичайно, це і було її проблемою, коли її арештували".

„Але Медведєву ніколи не подобалась Тимошенко, переважно тому, що вона ніколи його не поважала під час зустрічей і мала справу лише з Путіним, – пише аналітик. – Медведєв вирішив, що Тимошенко не можна давати владу. Тому він домовився з Путіним. Медведєв пообіцяв, що триматиме Януковича в узді, якщо Путін припинить підтримувати Тимошенко. Путін погодився в обмін на те, що саме він складе список нових українців, які мали прийти до влади в Службі безпеки, армії, міністерствах, – йдеться у листі. – Тож коли Тимошенко і Янукович з'явились у Москві наприкінці 2009 року, тандем, тобто Путін і Медведєв, приватно повідомив новину Януковичеві, що вони припиняють підтримувати Тимошенко, якщо Янукович погодиться на список вимог. Звичайно, Янукович за це зачепився", – пише аналітик.

„Тепер, коли Янукович поводиться погано, Путин змусив Медведєва це вирішити. Це як тест для Медведєва. От чому вся критика лунає з боку Медведєва, а не Путіна. Питання в тому, які важелі використовуватиме Медведєв, щоб утримати Януковича в узді", – йдеться у листі.

Як відомо, після оприлюднення листування розвідувально-аналітичної компанії „Stratfor" її голова Джордж Фрідман назвав незаконною публікацію цих документів. До того ж, Дж. Фрідман зазначив, що оприлюднені матеріяли можуть бути фальшивками або трактованими неправильно.

При цьому він не захотів ні підтверджувати, ні спростовувати достовірність оприлюднених фраґментів листування.

(„Українська правда", 29 лютого)

Німецькі лікарі виїхали до Києва

Ганна Снігур-Грабовська

БЕРЛІН. – Німецькі лікарі, які 14 лютого у Качанівській виправній колонії ч. 54 оглянули Юлію Тимошенко, підтвердили намір відвідати Україну для представлення своїх остаточних висновків щодо стану здоров'я екс-прем'єра. Про це 6 березня заявила заступниця речника берлінської клініки „Шаріте" Клавдії Петер.

„Голова правління „Шаріте" проф. Карл-Макс Айнгойпль та головний ортопед клініки проф. Норберт Гаас сьогодні ввечері відбудуть до Києва, де зустрінуться з українськими лікарями, що входять до складу міжнародної медичної комісії, та з представниками української прокуратури, – сказала вона. – Вони повідомлять також свої конкретні пропозиції щодо подальших терапевтичних дій".

Зустріч німецьких лікарів з Ю.Тимошенко під час візити до України, за даними прес-служби „Charite", не передбачена.

(„Укрінформ")

Нова перемога Володимира Кличка

ДЮСЕЛЬДОРФ, Німеччина. – У ніч на 4 березня український боксер Володимир Кличко захистив титул чемпіона в супер-важкій вазі за версіями WBA, WBO, IBF, IBO. Він переміг француза Жан-Марка Мормека нокавтом в четвертому равнді. В. Кличко ж витратив на перемогу над черговим суперником мало зусиль – надто великою була різниця в рівні боксерів.

Це була 50-та перемога В. Кличка нокавтом. *(„Чемпіон")*

Володимир Кличко у двобої з Жаном-Марком Мормеком. (Фото: „Чемпіон")

Ю. Щербак відвідав Острозьку академію

2 березня у „Свободі" було вміщено вістку про презентацію в Національному університеті „Острозька академія" 21 лютого книги Юрія Щербака „Час смертохристів", до якої була помилково була додана інша світлина. Справа вміщено світлину, на якій ректор академії Ігор Пасічник вручає Ю. Щербакові книгу про університет. (Фото: Аліса Гордійчук)

До 75-річчя Великого терору в Україні

Нинішнього року виповнюється 75 літ від початку Великого терору 1937-1938 років – більшовицької акції в Україні, спрямованої на винищення уцілілого від Голодомору 1932-1933 років селянства, а також інтеліґенції й усіх національно-патріотичних сил. З цієї нагоди нижче вміщено третю з трьох частин публікації про Великий терор, підготовлену за книгою „Через трупи ворога на благо народу". Куркульська операція в Українській РСР 1937-1941 рр.", яку видали у 2010 році Німецький історичний інститут в Москві і Німецьке науково-дослідницьке товариство. До книги увійшло 243 документи про репресії, надані Галузевим архівом Служби безпеки України в той час, коли її очолював до 2010 року Валентин Наливайченко.

Левко Хмельковський

(Закінчення з попереднього числа)

В катівнях НКВД

У двотомнику документів „Через трупи ворога на благо народу". „Куркульська операція" в Українській РСР 1937-1941 рр." є чимало свідчень про знущання над арештованими в катівнях НКВД. Зрозуміло, що безпосередньо про це ніяких документів не складали, але такі знущання дозволяли численні накази Москви, а після того, як новопризначені кати розпочали знищення своїх попередників, злочини останніх були включені до висунутих проти них звинувачень.

У серпні 1937 року, коли розпочався Великий терор, у 39 в'язницях Української РСР, розрахованих на 24,755 в'язнів, опинилося понад 43 тис. осіб. Народний комісар внутрішніх справ Ізраїль Леплевський докоряв своїм підлеглим, що до розстрілу засуджується лише половина арештованих, а решта йде до таборів. Йому заперечували, що для каральної акції не вдалося мобілізувати 5,000 працівників, як передбачалося.

3 серпня 1937 року Республіканський оперативний штаб, який очолював в Києві Матвій Герзон, наказав залучати до розстрілів випускників шкіл державної безпеки і міліції, а також оголосити „партійну мобілізацію". У свою чергу, Москва наказала провести масові розстріли в місцях позбавлення волі, щоб „розвантажити" табори. До кінця 1937 року на виконання цього наказу було розстріляно 30,178 в'язнів.

Карателі забирали гроші у приречених на розстріл людей і „купували спиртні напої, яких вживали під час і після проведення розстрілів", зазначено в архівних документах.

До збільшення числа розстріляних був причетний особисто Йосиф Сталін. Збереглися його власноручні резолюції на телеграмах про потребу в додаткових „лімітах" засуджених до страти. Ось лише одна – від 15 серпня 1937 року: „т. Єжову, за збільшення ліміту до 8,000. Й. Сталін".

Коли начальник управління НКВД у Чернігівській області Корнєв (насправді – Марко Капелюс) на нараді в Києві поскаржився народному комісарові внутрішніх справ СРСР М. Єжову на перевантаження в'язниць, хворими і старими людьми, той відповів: „Ех, ви, чекіст! Вивезіть усіх до лісу і розстріляйте!".

Архівні документи свідчать, що слідчі НКВД „працювали" цілодобово, спали по кілька годин в кабінетах, місяцями не виходячи з них. До арештованих застосовували „засоби фізичного впливу". Слідчі мали „штатних" свідків, котрі засвідчували усі „злочини", вигадані при допитах.

У протоколах оперативних нарад зазначено, що у Київській області „молодих людей, які прийшли в органи, вчили бити арештованих, вимагаючи визнання своєї вини". Ось ще цитати: „Приїздив з Москви заступник народного комісара Бельський. Він усім дав чітку установку на оперативній нараді: шпигун або учасник організації – все одно він буде розстріляний, так щоб узяти від нього усе – дайте йому в морду. Чому не можна?".

На станції Волноваха Південно-Донецької залізниці начальник відділу НКВД Микола Вронський „задавав тон допитувати по-звірячому і записувати до протоколу те, що потрібно, а не те, що говорив звинувачений".

У Вінниці: „Вся праця йшла швидким темпом. Увечорі начальнику управління НКВД доповідали про число арештованих, які зізналися. Між відділами існувало змагання. В кожному відділі з районів дзвонили і повідомляли – сьогодні 15, 20, 25 зізналися. За мале число начальникам перепадало".

Йшлося про механізм репресій, жертвами якого стали десятки тисяч людей. Зрозуміло, що в архівах НКВД не збереглися безпосередні свідчення (якщо такі свідчення були) про зловживання карателів. Але ці зловживання стають очевидними з натяків і згадок в протоколах різних нарад і партійних зборів. Негайно арештовували людей, які були названі під час допитів або у повідомленнях свідків. У протоколах допитів „провини" перебільшували: антирадянські висловлювання перетворювали на диверсії, селян середнього достатку називали куркулями, самітніх об'єднували в групи. У посвідках про розстріл значилися люди, яких не було в списках, затверджених „трійками". Отже, розстрілювали їх без жодної санкції влади.

За обліком НКВД в Українській РСР за період від 5 серпня 1937 року до 1 липня 1938 року було розстріляно 122,274 особи з числа засуджених 197,945 осіб. За національністю було засуджено найбільше українців – 133,376 осіб, на другому місці поляки – 45,286 осіб, на третьому німці – 25,752 особи. Учасниками українських націоналістичних організацій вважалися 38,283 особи з загального числа 87,411 представників інших „контрреволюційних об'єднань". Було заарештовано до 1 липня 1938 року з загального числа 253,0551 особи – 95,395 „колишніх куркулів", 6,556 „служителів церковного культу", 109,380 колишніх дореволюційних службовців, 4,306 пенсіонерів і домогосподарок і т. д.

Наприкінці 1938 року у терорі сталася перерва. В постанові Ради народних комісарів СРСР від 17 листопада 1938 року значилося: „Очищення країни від диверсійних повстанських і шпигунських кадрів відіграло свою позитивну ролю у забезпеченні дальших успіхів соціялістичного будівництва. Однак, не слід думати, що на цьому справу очищення СРСР від шпигунів, шкідників, терористів і диверсантів закінчено. Завдання тепер полягає в тому, щоб, продовжуючи нещадну боротьбу з усіма ворогами СРСР, вести її досконалішими і надійнішими методами".

На той час попередніх карателів змінили нові, і постанова відкривала їм шлях до дальшого винищення народу.

Архіви зберегли імена карателів

У двотомнику німецьких істориків наведено 243 архівних документи, у яких зазначені посади і прізвища безпосередніх виконавців в Українській РСР наказів Москви про масове знищення селян, інтеліґенції, представників інших верств населення. Варто назвати бодай деяких з них, щоб громадськість знала, хто скоїв цей страшний злочин. Якщо коли-небудь відбудеться суд над комуністичним режимом, ці прізвища стануть частиною конкретного звинувачення.

Після закінчення каральної акції в Україні влада арештувала за перше півріччя 1938 року 677 працівників НКВД, більшість з яких було розстріляно. На це було кілька вагомих причин. По-перше, Й. Сталін не хотів мати живих свідків злочину. На місцях теж намагалися перекласти власні провини на інших. По-друге, до влади рвалися в структурі НКВД Лаврентій Берія, в прокуратурі СРСР – Андрій Вишинський. Обидва шукали приводів для знищення своїх конкурентів на владні посади.

Масові репресії в Українській РСР очолювали по черзі народні комісари внутрішніх справ Всеволод Балицький, Ізраїль Леплевський, Олександер Успенський (усі троє розстріляні). З ними на різних посадах в НКВД Української РСР співпрацювали Микола Бачинський, Іван Бей-Беспалько, Михайло Бриль, Матвій Герзон, Еманул Інсаров-Поляк, Андрій Ключков, Лазар Мунвез, Андрій Назаренко, Ізраїль Радзивіловський, Олександер Севульський, Михайло Степанов, Михайло Тушев, Федір Фокін, Юліян Бржезовський, Соломон Брук, Ісак Купчик, Яків Письменний.

Управління НКВД в областях очолювали Іван Корабльов (Вінниця), Григорій Коркунов (Ворошиловград, тепер – Луганськ), Соломон Мазо (Харків), Адріян Петерс, Олександер Вояков у

(Закінчення на стор. 13)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Більше прав для закордонних українців

КИЇВ — Президент Віктор Янукович розширив права для закордонних українців. Тепер українське громадянство надаватиметься без вимоги безперервного мешкання в Україні протягом п'яти років. Глава держави підписав внесені парляментом зміни до закону „Про правовий статус зарубіжних українців" 2 березня, повідомила його прес-служба. Крім того, згідно з документом, особа, яка отримала статус закордонного українця, має право працювати на підприємствах, в установах і організаціях або здійснювати іншу трудову діяльність на підставі та в порядку, встановленому для громадян України. Закордонним українцям також щорік передбачаються державні стипендії для здобування вищої освіти у межах встановлених квот. (*„Укрінформ"*)

Презентували спогади Б. Гаврилишина

КИЇВ. — Власну книгу „Залишаюсь українцем" Богдан Гаврилишин презентував наприкінці жовтня минулого року, до свого 85-річного ювілею („День", 28 жовтня 2011 року). Нагадаємо, це спогади автора про власний життєвий шлях, від українського сільського хлопчика до всесвітньо відомого впливового громадського діяча, в руках якого не раз були ключові рішення світової історії. У презентації також взяли участь президент Могилянки Сергій Квіт і почесний президент В'ячеслав Брюховецький. До речі, в академії досить активно засвоюють думки Б. Гаврилишина. Зусиллями колишніх студентів створено Асоціяцію випускників Києво-Могилянської академії з метою допомагати наповнювати фонди. На думку Б. Гаврилишина, саме командна робота молоді, спрямована на трансформації у країні, допоможе досягти позитивних змін. (*„День"*)

ПР об'єднується з „Сильною Україною"

КИЇВ. — Партія Реґіонів (ПР) проведе з'їзд 17 березня. Про це 6 березня заявила депутат від ПР Олена Бондаренко. З слів депутата, очікується, що до ПР приєднається партія „Сильна Україна". Крім того, ідуть переговори з ще однією політичною силою про вліття у ПР. О. Бондаренко також зазначила, що після з'їзду можна буде говорити про те, хто стане главою виборчого штабу ПР на виборах Ради. Як повідомлялося раніше, крім „Сильної України" Сергія Тігіпка 17 березня в ПР повинний влитися „Єдиний Центр" Віктора Балоги. Наприкінці 2011 року ПР призначила главою виборчого штабу на виборах Ради діючого секретаря Ради національної безпеки та оборони Андрія Клюєва, який на той час займав посаду першого віце-прем'єр-міністра, міністра економічного розвитку і торгівлі. 24 лютого Президент і почесний провідник Партії Реґіонів Віктор Янукович виключив, що А. Клюєв буде керувати виборчим штабом ПР на виборах до Ради. (*„День"*)

Відкрили меморіяльну дошку Л. Курбасеві

КИЇВ. — У Києві відкрили меморіяльну дошку видатному українському режисерові Лесеві Курбасові з нагоди 125-річчя від дня його народження. Про це 28 лютого повідомили в прес-службі Київської міської державної адміністрації. Її встановили на фасаді Національного центру театрального мистецтва ім. Л. Курбаса. Бронзова меморіяльна дошка виготовлена під керівництвом майстра художнього лиття Федора Майстренка за ескізом народного художника України Володимира Небоженка. Це друга робота майстрів – перша меморіяльна дошка встановлена у Відні, де навчався Л. Курбас. Як повідомила директор Національного центру театрального мистецтва ім. Л. Курбаса Нелі Корнієнко, в рамках проєкту „Лесь Курбас і світова художня література" вже 31 березня відбудеться міжнародна наукова конференція з дослідження творчої діяльности режисера і драматурга, 1 квітня – мультимедійна акція „Лесь Курбас в Києві ". З 19 по 23 квітня триватиме Фестиваль молодої української режисури ім. Л. Курбаса. Також в плянах керівництва центру – видання бібліографічного довідника художника і його театральних текстів польською мовою. (*„День"*)

АМЕРИКА І СВІТ

М. Ромні переміг у „супервівторок"

СТУБЕНВІЛ, Огайо. — Претендент на номінацію від Республіканської партії США кандидат у президенти Міт Ромні здобув перемогу 6 березня на первинних виборах у штаті Огайо, який вважають одним з ключових у президентській кампанії. М. Ромні переміг з незначною перевагою, а розрив між ним і його найближчим суперником Ріком Санторумом склав лише 1 відс. голосів: за М. Ромні проголосували 38 відс., а за Р. Санторума – 37 відс. Загалом під час „супервівторка" за висуванця республіканців на виборах президента США голосували 10 штатів. М. Ромні переміг у шести: Огайо, Айдаго, Масачусетсі, Вермонті, і Вірджинії і Алясці, тоді як його головний суперник Р. Санторум виграв в Оклагомі, Північній Дакоті і Тенесі. Нют Ґінґріч переміг у його рідному штаті Джорджія. Переможець первинних виборів Республіканської партії США стане суперником нинішнього президента країни на виборах у листопаді. (*Бі-Бі-Сі)*

Б. Нетанягу у Вашінґтоні

ВАШІНҐТОН. — 5 березня Президент Барак Обама мав розмову з прем'єр-міністром Ізраїлю Беніяміном Нетанягу на тему іранської ядерної програми. День раніше Б. Обама заявив, що віддає перевагу дипломатичному вреґулюванню питання, а не застосуванню сили. Зустріч у Білому Домі відбулася в час збільшення занепокоєння у світі з приводу іранської ядерної програми і можливих превентивних заходів з боку Ірану. 4 березня Б. Обама заявив Американсько-ізраїльському комітетові громадських зв'язків у Вашінґтоні, що тепер є час на збільшення тиску і втримання широкої міжнародної коаліції проти того, щоб Іран виготовив ядерну зброю. Він також підтвердив свою відданість справі унеможливлення Іранові отримати ядерну зброю, навіть ціною застосування військової сили. Високо оцінюючи заяву Б. Обами, що „не виключається будь-яких можливостей", Б. Нетанягу підкреслив, що Ізраїль мусить бути здатним захищати себе від будь-якої загрози. *(„Голос Америки")*

В. Путін обраний Президентом Росії

МОСКВА. — Російський Центральний виборчий комітет (ЦВК) 5 березня повідомив, що опрацював 100 відс. усіх протоколів голосування на президентських виборах. За даними ЦВК, прем'єр-міністер Росії Володимир Путин отримав 63.60 відс. голосів і переміг президентські перегони в першій турі. Провідник комуністів Генадій Зюґанов здобув 17.18 відс., у самовисуванця Михайла Прохорова – 7.98 відс., у голови Ліберально-демократичної партії Росії Володимира Жириновського – 6.22 відс., у провідника „Справедливої Росії" Сергія Миронова – 3.85 відс. голосів. Міжнародні спостерігачі вважають, що президентські вибори в Росії проводилися з перекосами на користь В. Путіна, який здобув вирішальну перемогу у першій турі голосування 4 березня. У заяві Організації з безпеки і співробітництва в Европі (ОБСЕ) вказується на відсутність реальної конкуренції і зазначається, що зловживання урядовими засобами забезпечило ситуацію, коли ні в кого не викликало сумнівів, хто стане переможцем. *(Бі-Бі-Сі, „Голос Америки")*

800 млн. осіб ще не мають чистої води

ЖЕНЕВА. — ООН 6 березня повідомило, що вдалося виконати одне з найважливіших завдань цього тисячоліття – наполовину зменшити кількість осіб, які не мають доступу до чистої питної води. Раніше плянувалося виконати це завдання до 2015 року. У заяві організації вказано, що сьогодні 89 відс. населення плянети мають можливість використовувати чисту воду. Водночас майже 800 млн. осіб позбавлені такої можливости, 40 відс. з них живуть в Центральній та Південній Африці. *(Бі-Бі-Сі)*

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ НАШОЇ ТОВАРИШКИ-ГАЗЕТЯРКИ

На світанку в середу, 7 березня, в Ню-Йорку померла на 95-му році життя Ольга Кузьмович – леґенда української журналістики у США, видатна громадська діячка, довголітня й авторитетна провідниця Пласту, член редакції щоденної, а відтак і тижневої „Свободи", незабутня авторка талановитих, завжди свіжих почуттями і думками публіцистично-художніх образків, що бачили світ під рубрикою „Про це і те".

Писати О. Кузьмович почала ще в дитячому віці, активно вправляла перо у школі, в Українському Інституті для дівчат в Перемишлі, де вступила до таємного, забороненого польською владою, Пласту. Згодом, вже студенткою Варшавського університету, який закінчила зі ступенем маґістра, дописувала до жіночого журналу, редаґованого її мамою, однією з провідниць українського жіночого руху в тодішній Галичині Оленою Федак-Шепарович.

Патріотична і славна на всю Галичину родина Федаків, котра зазнавала постійних переслідувань від польських окупантів, була тим живильним, впливовим середовищем, звідки юна Ольга не могла не зформуватися як людина надзвичайно активної громадянської позиції.

Св. п. Ольга Кузьмович. (Фото: Василь Лопух)

Першим полем для її професійного журналістичного попису була праця у львівському „Ділі", органі Української Національно-Демократичної Партії. У зв'язку з приходом до Львова „перших совєтів" О. Кузьмович з родиною переїхала до Кракова, де спершу працювала як секретарка полковника Романа Сушка, а відтак – Степана Скрипника, пізнішого Партіярха Української Православної Церкви Мстислава.

За німецької окупації краю повернулася до Львова, вже як дружина лікаря д-ра Миколи Кузьмовича, і почала працю як співредактор молодіжного журналу „Дорога" в „Українському видавництві" під проводом молодого філософа Миколи Шлемкевича.

По війні, після дворічного перебування в Австрії, де народилася донечка Христя, подружжя переїхало до США. О. Кузьмович поринула в добровільну пластову діяльність, і в 1960 році її було обрано головою Крайової Пластової Старшини в США. Була головним організатором двох великих Пластової зустрічей на „Вовчій Тропі", на яких зібралися понад 2,000 пластунів різного віку.

Від 1968 року стала головним редактором журналу для пластової молоді „Юнак". У 1970-1974 роках О. Кучьмович очолювала Головну Пластову Раду.

У 1976 році колеґи-журналісти обрали О. Кузьмович головою Спілки українських журналістів Америки. Водночас була заанґажована як член Президії Української Американської Координаційної Ради і також як пресовий секретар Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню-Йорку.

На постійну працю у редакцію „Свободи" св. п. О. Кузьмович прийшла після смерти чоловіка д-ра М. Кузьмовича в 1981 році.

Крім щоденної газетної праці, котра принесла їй заслужену славу в громаді, О. Кузьмович була редактором книжки споминів іншого видатного українського журналіста – Івана Кедрина-Рудницького „У межах зацікавлення".

30 січня 2007 року члени редакцій „Свободи", „The Ukrainian Weekly" та працівники Головної канцелярії Українського Народного Союзу провели дорогу товаришку на заслужений відпочинок-емеритуру, висловивши найщирішу вдячність за її працю – справді незабутню.

Вічна їй пам'ять!

Панахида по св. п. Ользі Кузьмович відбудеться в п'ятницю, 9 березня, о 7:30 вечора, у похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку, Служба Божа – в суботу, 10 березня, о 9:30 ранку, в церкві св. Юра в Ню-Йорку, а відтак похорони на українському цвинтарі св. Андрія Первозваного в Савт-Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі.

Редакція „Свободи"

Закордонна преса про вибори в Росії

Провідні закордонні засоби масової інформації прокоментували хід і висліди виборів Президента Російської Федерації, що відбулися 4 березня. Нижче вміщено цитати з західньої преси стосовно виборів в Росії.

- „Володимир Путин виграв вибори 4 березня. Але він програв війну. Він виграв вибори, але втратив російську середню клясу. Він не може задовольнити своїх прихильників". *(„Перемога Путіна більше попіл, ніж брилійянт", „Дейлі Телеграф", Британія).*
- „Ніхто в Росії не сумнівався у висліді президентських виборів. Тріюмф Володимира Путина був очікуваний. Тепер питання у Москві таке: як довго він протримається?". *(„Кінець путінізму", „Вашінґтон Пост", США).*
- „Володимир Путин переміг на третій президентський термін, але його позиція найхиткіша, ніж будь-коли. Це робить світ більш небезпечним".*(„Російський прем'єр, що неймовірно маліє", „Тайм", Канада).*
- *„Путінський антиамериканізм* і аґресивно-радянська ксенофобія і далі неґативно впливатимуть на міжнародні взаємини. Багато найкращих росіян залишають країну". *(„Путінські вибори: Путін має бути на шість років більше, щоб зрівнятися з Брежнєвим", „Ґвардіян", Британія).*
- „Путин став новим президентом Росії. Але що це за успіх, який супроводжують понад 2,000 скарг, сумніви і протести?". *(„Коли перемога – не перемога", „Зюддойче", Німеччина).*
- „Протести російської середньої кляси свідчать, що після 12-річного сну політичне життя Росії прокинулося. Вибори позначили початок того, що стане початком кінця Путіна". *(„Пробудження російської політики", „Файненшел Таймс", Британія).*
- „Перемога кремлівської машини, як би іронічно це не звучало, може означати дестабілізацію ситуації в Росії". *(„Коронування Путіна", „Вол-Стріт Джорнел", США).*

У ніч на 11 березня в США впроваджується літній облік часу: стрілки годинника треба перевести на одну годину вперед.

Про Великого Ісповідника Віри – з перших уст

„Свобода" продовжує друкувати матеріяли, присвячені 120-річчю від народження Патріярха Йосифа Сліпого. Нещодавно, 24 лютого, ми мали рідкісну нагоду заторкнути цю тему з дуже істотного боку: гостем редакції був колишній особистий секретар Патріярха (у 1976-1984 роках), директор Інституту екуменічних студій Українського Католицького Університету у Львові, доктор богословських наук о. Іван Дацько. Нижче вміщуємо його відповіді на запитання редактора „Свободи" Петра Часта.

– В останньому числі нашого тижневика, у репортажі про відзначення 120-річчя від народження Патріярха Йосифа, одного з найвідоміших українців XX ст., читачі знайдуть нібито трохи нелогічну думку – що життя і діяльність цієї видатної людини ще й дотепер не досліджені у всій своїй глибині. Які ж грані залишаються, на Ваш погляд, не досить вивченими? Більше ідеться про богословські ідеї, складне релігійне світовідчуття і світорозуміння чи про особливі людські якості, характер, взаємини зі світом?

Особистий секретар Патріярха Йосифа Сліпого у 1976-1984 роках, директор Інституту екуменічних студій Українського Католицького Університету у Львові, доктор богословських наук о. Іван Дацько.

– Великою людину робить цілісність, єдність думки, слова і дії. В цій цілісності й полягає велич Патріярха й особливий вплив його особистости на життя нашої Церкви, взагалі на життя українського народу. Коли я їхав сюди, то Владика Любомир Гузар, благословляючи мене в дорогу, сказав: „Нас тільки троє залишилося, що близько знали Патріярха Йосифа – я, ти, і 91-річний о. Іван Музичка в Римі. Тому на нас лежить обов'язок якомога глибше відкрити значення Ісповідника Віри для Церкви і для Нації".

Це значення в діяспорі осягнуто, з певних біографічних причин, повніше, ніж в Україні. Як Єпископ, як Митрополит, як Глава Української Греко-Католицької Церкви Владика Йосиф служив в Україні тільки чотири місяці. Далі, упродовж 18 літ, гартував свій дух, виточував світогляд і місіонерську візію у сталінських тюрмах та сибірських таборах. Щойно прибувши на волю, 9 лютого 1963 року, цю свою дивовижну цілісність Владика Йосиф засвідчив у Римі і в західній українській діяспорі трьома взятими на себе місіями – завершити структуру Церкви патріяршим устроєм, поставити на міцну основу Український Католицький Університет і відновити автентичне східнє чернецтво. Все ця його наденергійна діяльність розгорталася на очах українських громад Америки, Канади, Західньої Европи. Поряд з науковим заглибленням у богослов'я, Владика багато виступав у загальногромадській пресі з посланнями, зверненнями, багато зустрічався, і вже й тому тут його знають краще і більше, ніж в Україні, де довгий час правдива інформація про нього була недоступна.

– Організаторська і богословська праця Патріярха Йосифа повною мірою належала до школи Великого Митрополита Андрея Шептицького, і Владика Йосиф, рухаючись уже протореним руслом, успадкував від свого знаменитого попередника його унікальний авторитет. Чи до такої висоти привела неповторна життєва дорога?

– Ні, авторитети такого рівня не успадковуються, а тільки заслуговуються власними зусиллями, розумом і волею. Можемо говорити про спадок ідей, спадок вірности Церкві і рідному народові, але це дві різні постаті, двоє самостійних світочів. І дві різні життєві дороги, бо пролягали через різні історичні умови й обставини. Згадаймо, як непривітно свідоме галицьке українство зустріло Митрополита Андрея на перших порах його служіння, як підозрювали в польонофільстві, і щойно після царського ув'язнення він став могутнім чинником всеукраїнського церковно-національного об'єднання.

Владику Йосифа можна порівнювати з Митрополитом Андреєм за рівнем освіти, за знанням европейських мов і за думками-осяяннями в галузі богослов'я. Але при цій подібності майбутній наш Патріярх в молоді літа орієнтував себе тільки на богословську й педагогічну працю, а не на священичу. Найбільшим його бажанням було назавжди залишитися університетським професором. Тим часом Митрополит Андрей добачив у ньому особистість, котра не заламається перед страшними випробуваннями, що тоді вже стояли на порозі. Тому у грудні 1939 року висвятив о. Йосифа на єпископа. Перші совєти просто не встигли його розстріляти – мабуть, не передбачали, що скромний ректор-професор Богословської семінарії виявиться одним з яскравих символів українства.

– Митрополит Андрей і Патріярх Йосиф, великі у відданости Христовій Церкві і пророче глибокі у богослов'ї, водночас залишалися несхитними українцями – уміли органічно, без жодних внутрішніх суперечностей поєднати Бога і націю. Чи це є далі актуальним для Української Греко-Католицької Церкви?

– Абсолютно. Ми ніколи не були державною Церквою, як от православ'я в царській Росії чи, скажімо, Англіканська Церква у Великій Британії. Ми завжди були Церквою українського народу. Тому, якщо бути вимогливим до слів, до назв, то і Митрополита Андрея, і Патріярха Йосифа правильніше було б називати Етнархами. Тобто вони обидва не могли не займати певного становища щодо загальносуспільних, загальнонаціональних справ і проблем. Церква не займається політикою і недосяжна для неї, але тому, що вона живе в суспільстві, розвивається і росте в ньому, то змушена реагувати на певні потягеннння світської влади, на певні рішення держави. І це не лише не шкодить її авторитетові, але й постійно підвищує його. Сучасні опитування суспільної думки свідчать, що до найвищих моральних авторитетів у сьогоднішній Україні належить Владика Любомир Гузар, і також що стрімко зростає духовний авторитет Патріярха Святослава Шевчука.

– Знамените „Завіщання" Патріярха Йосифа містить виразне, і цього неможливо заперечити, пошанування християнського Сходу як духовної батьківщини українських греко-католиків. Чи це особливе пошанування психологічно пов'язане з досвідом 18-річної неволі? Чи можна говорити про певну внутрішню еволюцію богослова-мислителя як колишнього радянського в'язня?

– Владика нерадо про це говорив. Дуже шкодував, що ці роки відірвали його від творчої богословської праці. Але це є правдою – обставини тієї страшної неволі дуже зблизили його з християнським Сходом. І за цим стояло щось набагато важливіше, ніж ідея екуменізму. Екуменістам-теоретикам він міг сказати: „Вам легко говорити про церковну політику, бавитися в діялоги під час гарних прийнять, обідів. Ми ж у тюрмах і на засланнях не говорили, а щохвилини практикували правдивий екуменізм, терплячи Христа ради – чи католики, чи православні, чи баптисти". Він говорив про екуменізм мучеників. І саме ці його думки повторив Папа Іван-Павло II під час своєї історичної візити до України у 2001 році.

– Американський історик Ярослав Пелікан у своїй книжці „Ісповідник Віри між Сходом і Заходом" писав, що „Патріярх Сліпий наприкінці свого життя казав про Українську Католицьку Церкву як про міст між Сходом і Заходом, але одночасно висловлював свій біль, коли йому говорили, що ця Церква стала перешкодою до екуменізму між Сходом і Заходом". Які є реальні вигляди, що цей біль залишиться в історії і більше не

(Закінчення на стор. 15)

АМЕРИКА І СВІТ

Провокаційний з'їзд у Москві

МОСКВА. — Українських журналістів у Москві 2 березня не пустили на установчий з'їзд створення нової Федеральної національно-культурної автономії українців Росії, який напередодні в українській громаді назвали провокаційним, оскільки він проводиться без згоди діяспори. Охоронці заявили журналістам, що отримали сувору вказівку не пускати на засідання осіб, прізвищ яких немає в списку запрошених. Напередодні почесний голова Об'єднання українців Росії (ОУР) Валерій Семененко заявив, що ініціятором скликання з'їзду є заступник директора Бібліотеки української літератури в Москві Богдан Безпалько. Такий крок в українській громаді оцінили як свідому провокацію, мета якої – розколоти український рух у Російській Федерації. У січні 2010 року Верховний Суд Росії ліквідував Федеральну національно-культурну автономію українців Росії, що існувала з 1998 року. Позов Міністерства юстиції Росії ґрунтувався на скарзі активіста фонду „Родина", який заявив, що організація „веде політичну діяльність, прославляє бандерівців і виливає неґатив на Росію". *(„День")*

Замах на Путіна – грубий піар

МОСКВА. — Інформація про замах, який готувався на кандидата в президенти Росії Володимира Путіна в Одесі, є політичним піаром. Таку думку висловив 2 березня екс-міністер закордонних справ Володимир Огризко. Коментуючи затримання в Одесі терористів, він зазначив, що „це, по-моєму, грубо проштопана ситуація, яка мала на меті дати дуже хороший піар-ефект напередодні фінального етапу президентських виборів в Росії". При цьому екс-міністер не зміг пояснити участи в цій „акції" Служби безпеки України (СБУ). „Дуже багато речей відбувається між українськими і російськими спецслужбами, які пояснити неможливо", – заявив він. 27 лютого російський „Перший канал" повідомив, що спецслужби України й Росії зірвали пляни терористів, які готували замах на В. Путіна. В СБУ підтвердили, що російські й українські спецслужби запобігли цьому замахові. *(„Українська правда")*

Грузія не відновлює взаємин з Росією

ТБІЛІСІ, Грузія. — Грузія не буде відновлювати дипломатичні взаємини з Росією, поки та продовжує визнавати незалежність Південної Осетії і Абхазії. Про це 2 березня заявив заступник міністра закордонних справ Грузії Сергій Капанадзе. „Якщо Росія перегляне своє рішення від 26 серпня 2008 року з приводу визнання цих так званих республік і почне деокупацію нашої держави, то ми будемо готові до відновлення взаємин", – сказав С. Капанадзе. Того ж дня офіційний представник Міністерства закордонних справ Росії Олександер Лукашевич заявив, що у зв'язку з оголошенням Грузією 29 лютого безвізового режиму для росіян, Росія готова ввести на взаємній основі безвізовий режим з Грузією, якщо Тбілісі „забезпечить надійні правові умови, які ґарантували б безпеку росіян, які відвідують Грузію". Росія також запропонувала відновити дипломатичні взаємини, розірвані в серпні 2008 року після війни в Південній Осетії. *(„Українська правда")*

Країни ЕС відкликали послів з Білорусі

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Верховний представник Европейського союзу (ЕС) з закордонних справ Катрін Аштон повідомила, що всі 27 країн-членів ЕС відкликають своїх послів з Білорусі. Про це йдеться у заяві К. Аштон, оприлюдненій 28 лютого. Таким чином у Евросоюзі відреаґували на рішення білоруської влади вислати з країни послів Польщі і ЕС з Мінська. Того ж дня в ЕС збільшили до 21 кількість осіб з оточення білоруського Президента Олександра Лукашенка, яким заборонений в'їзд на територію ЕС. У білоруському Міністерстві закордонних справ у відповідь заявили, що таким чином „ЕС продовжує свою політику відвертого тиску". *(Радіо „Свобода")*

Земля – Мати? Чи земля – ринок?

Досить побачити, кого саме в Україні кортить зробити землю предметом ринку, щоб виникли великі сумніви щодо чистоти цих намірів і їхньої корисности для українського народу – особливого тим, що земля в його світорозумінні завжди була святістю, про що залишили нам безсмертні рядки найбільші наші поети. Знов і знов намагається узаконити продаж землі Партія Реґіонів, тобто сьогоднішня влада.

Зрозуміти її можна: зовнішній борг країни перевищує 123 млрд. дол., але 53 млрд. дол., згідно з зобов’язаннями, належить повернути вже до кінця цього року. Ця сума перевищує валютні резерви держави. От „реґіонали“ й беруться розв’язувати складну проблему неповажно простим і неповажно швидким рішенням.

9 грудня минулого року Верховна Рада схвалила, у першому читанні, поданий фракцією Партії Реґіонів законопроєкт ч. 9001-д „Про ринок земель“. Ініціятори плянували остаточно затвердити проєкт до 22 грудня – без ніякої дискусії в парляменті і без ширшого обговорення в суспільстві. А за цими „без“ стояли нечисті інтереси самої влади: проєкт пропонував утворити посаду Державного оператора – чиновника з максимальними повноваженнями і мінімальною відповідальністю за висліди земельних торгів. Від імені опозиції так ось оцінив цю пропоновану посаду народний депутат Віктор Марчук: „Державний оператор – це ще одна, але неймовірно велика за маштабами корупційна схема“. І предметною аналізою довів, що це так.

„Цей варіянт законопроєкту ні в якому разі не можна схвалювати, якщо ми не хочемо створити в країні кляс лятифундистів і кляс спекулянтів, які перепродуватимуть землю, – вважає член парляментського Комітету з аґрарних та земельних питань Сергій Терещук. – Закон має сприяти формування середнього кляссу серед українських селян“.

Не прислухаючись до критичних відгуків, голова Аґрарного комітету парляменту „реґіонал“ Григорій Калетнік голосами чотирьох членів комітету – хоч для кворуму треба 12 членських голосів – пробував подати законопроєкт на друге і остаточне читання. Афера закінчилася скандалом. Заступник речника парляменту Микола Томенко вголос остеріг, що влада намагається створити правові підстави для можливости скуповування державних земель декількома фінасово-політичними кланами.

6 лютого голова Верховної Ради Володимир Литвин вирішив відкласти законопроєкт. На який час – невідомо, але вже відомо, що „реґіоналам“ ледве чи вдасться обдурити суспільство байкою, що, мовляв, скрізь у світі земля продається і купується, то й в Україні це саме має статися. А заспокоюють вони людей таким лукавим арґументом: земля не продаватиметься чужоземцям.

Що людям з того, коли свої, українські олігархи ведуть себе гірше, ніж чужинці?

Певна річ, що Україні потрібний закон про землю, про її купівлю і продаж, але закон здоровий, справедливий, підпорядкований національним інтересам Української держави, орієнтований на вищу продуктивність сільськогосподарського виробництва, на соціяльне і культурне відродження українського села.

24 лютого Президент Віктор Янукович, відповідаючи на запитання журналістів, як він особисто ставиться до земельного питання, визнав: „До узаконення ринку землі нам треба ще прийняти п’ятьшість-сім різних законів, а при цьому ми не повинні нехтувати думкою і точкою зору людей“.

Цікаво, чи владна Партія Реґіонів і уряд, що її представляє, вміє ще щось, крім нехтування думкою українського суспільства?

СВОБОДА

Пам’ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 — **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 — **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“		
Адміністрація	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3041 **E-mail**: admin@svoboda-news.com
Оголошення	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

СТОРІНКА ІСТОРІЇ

20-ліття державного тризуба

Станіслав Змієвський

Після здобуття незалежности Україні не треба було вигадувати свій герб. Він існував з прадавніх часів, його зображення можна бачити на виробах трипільців, на гербі князя Володимира Великого і навіть на цеглі, з якої було зведено у Києві Десятинну церкву. Комуністична імперія, після короткого відродження тризуба в незалежній Україні 1918 року, зробила все, щоб стерти навіть згадку про нього з пам’яті народу. Та саме тризуб став символом Української Повстанської Армії, а середній зубець його борці за волю зображували у вигляді меча.

Великий державний герб України.

25 лютого 1918 року Центральна Рада прийняла Тризуб за герб Української Народної Республіки. Його було зображено на нововведених у грудні 1917 року карбованцях. 22 березня 1918 року було встановлено малюнки великого та малого державних гербів за проєктом Василя Кричевського. Тризуб залишався гербом гетьманської держави Павла Скоропадського і Директорії.

Уперше спроба конституційно оформити Тризуб як державний герб була зроблена у травні 1920 року в проєкті Конституції, розробленому Всеукраїнською Національною Радою, а вдруге — спеціяльною Урядовою комісією з виготовлення Конституції Української держави 1 жовтня 1920 року.

Малий державний герб України.

19 лютого 1992 року Верховна Рада України затвердила золотий тризуб на синьому тлі як малий державний герб України. 15 липня 2009 року Кабінет міністрів України затвердив проєкт Великого державного герба. Він включав зображення Малого герба у центрі, по боках від нього — фігури лева і запорізького козака, знизу — синьо-жовта стрічка, а зверху – княжа корона. Малий герб виконаний у кольорах національного прапора, а решта елементів — у жовто-червоних.

20-літтю герба-тризуба у ці дні присвячено багато масових заходів, виставок у музеях і книгозбірнях.

Українці шанують свій герб не лише у дні свят, а й повсякчас. У зимові дні жителі Івано-Франківська милувалися виготовленим з криги великим тризубом, встановленим на Вічевому майдані.

У Луцьку в День пам’яті Героїв Крут активісти громадської організації „Національний альянс“ виклали тризуб з лямпадок. А перед цим на честь 925-ої річниці першої згадки про Луцьк понад 2,000 його жителів у вишиванках утворили живий тризуб.

Жителі Рівного з нагоди Дня Незалежности виклали на площі біля театру тризуб довжиною в 20 метрів з монет, а зібрані гроші переказали на лікування дворічного хлопчика з міста Радивилів.

Всеукраїнське літературне об’єднання „Кобзар“ започаткувало конкурс патріотичних поезій „Золотий тризуб“. Уже названо перших лавреатів, а головну нагороду присуджено Ганні Костів-Гусці з міста Борщів Тернопільської области. У Запоріжжі активно діє Всеукраїнське громадське об’єднання „Тризуб“ ім. Степана Бандери, яке наступного року відзначить своє 20-ліття.

Уже багато літ подив громадськости викликає тризуб, який виклав з білого каменю на горі неподалік села Остриня Тлумацького району на Івано-Франківщині Анастасій Козак. 90-річний гуцул самотужки вирубав чагарі, кілька місяців носив камені мергелю з кар’єру та садив смерічки. Потім поливав дерева, щоб не всохли. Відтоді знак розміром 19 на 13 метрів видно не лише з траси Івано-Франківськ – Київ, але навіть з космосу. Так А. Козак ушанував пам’ять своїх загиблих побратимів з УПА.

Коли А. Козака не стало, його син Ярема Козак став доглядати за тризубом на горі. Пам’ять його батька у селі вирішили увічнити у назві вулиці. А біля Козакового пагорба мають намір щоліта проводити свої вишколи пластуни та члени Спілки Української Молоді. Патріотичний приклад А. Козака наслідували жителі села Гумниська Теребовлянського району Тернопільщини, які на крутосхилі висадили у формі тризуба 113 трирічних сосен.

Але подекуди трапляються випадки зневаги до тризуба. У Харкові вандали викрали бронзові зображення тризуба з фасаду одного з вищих навчальних закладів, а потім і з пам’ятника на честь проголошення Незалежности. У Києві оголені активістки жіночого руху „Femen“ у день 20-річчя Незалежности України майже повністю викосили серпами газон перед Кабінетом міністрів, висаджений у вигляді тризуба. Посадник Одеси Олексій Костусєв звелів встановити малий герб не на чільному місці у сесійній залі, а над дверима при виході. Тож тепер народні обранці сидять спиною до нього.

За 20 років незалежности влада так і не спромоглася затвердити Великий національний герб України. Три конкурси виявилися безплідними, запропоновані варіянти були піддані нищівній критиці.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Про суд неправедний

В попередньому листі до „Свободи“ (6 січня) я зупинився на невластивому лікуванні Юлії Тимошенко, сьогодні політично ув'язненої. Я писав, що там, де потрібен рух, чомусь радять хворим лежати на ортопедичному ліжку, а де потрібна гімнастика, там сидять перед плазмовим телевізором. З Ю. Тимошенко випадок ясний, і некомпетентне її лікування насправді означає жорстоке і незвичайне покарання, яке має саме таке визначення в міжнародній правничій термінології.

Подібну „медичну практику“ провадив колись в концтаборах німецький „лікар“ Йозеф Менґеле, і це стало окремою статтею в історії злочинної медично-судової практики в німецьких таборах. А в Україні ж щойно святкували „перемогу над фашизмом“. Хто ще сяде до „гуманної“ януковичевої в'язниці на щонайменше сім років? Розповідали, що гетьман Павло Полуботок, ув'язнений свого часу в Петербурзькій фортеці, перед смертю „удостоївся“ відвідин царя Петра I, і що цар нібито попросив вибачити йому. Гетьман же, загримівши кайданами, сказав йому: „Незадовго вже, царю, цар небесний розсудить Павла з Петром“. Мало що можна додати.

Василь Рождественський,
Вудґевен, Мишиґен

За що ж карають Ю. Луценка?

Як і багато українців, я не можу збагнути, за що ж карають Юрія Луценка? Чи він був нечесним, перебуваючи на державній службі? Непереконливо, бо ж чесних там знайти зі свічкою в сонячний день дуже проблематично.

Чи він боровся за владу? А хто з тих, хто опинився біля „годівниці“ за владу нині не бореться?

Ю. Луценко був комсомольцем і комуністом. Він син секретаря Центрального комітету Комуністичної партії України Віталія Луценка. То він ніби свій серед чиновної братії. Чому ж таки тюрма?

Це таємниче питання мені трохи прояснив знайомий з структур влади. Він передав мені цікаву світлину, яка вже досить тривалий час поширюється серед вищого державного чиновництва, що ніколи не палало добрими почуттями ні до української держави, ні до національної ідеї.

На світлині міністер внутрішніх справ Ю. Луценко в українській вишиванці з мечем в руках серед театралізованих учасників Сорочинського ярмарку. Нібито Ю. Луценко відтоді став часто вживати „страшний“ вислів „Слава Україні!“.

Аж тепер з'ясувалося питання. Я зрозумів, чому нинішня антиукраїнська влада тримає у в'язниці „свого ж таки хлопця, який збочив на манівці“. Саме в такий спосіб колись лубенські каґебісти на допиті радили нині відомому українському письменникові Сергієві Сурмачеві: „В націоналісти не лізь, бо посадимо“. Посадили.

Анатолій Сазанський,
Миргород, Полтавська область

Юрій Луценко серед учасників Сорочинського ярмарку

Молодь читає „Свободу“

Молодіжна громада Миргорода на Полтавщині висловлює вдячність і низький уклін за турботу і жертовність Сестрицтву УПЦ при парафії Української православної церкви св. Андрія (митрополія Вашінґтону) і зокрема Олі Матулі за можливість систематично знайомитись з інформаціями про події на сторінках цінного і найдавнішого у світі українського часопису „Свобода“, який Сестрицтво передплатило для Миргородської літературно-видавничої студія „Ганнуся“.

З допомогою Сестрицтва молодь вже багато років опікується місцевими дітьми-інвалідами та сиротами. Недавно, до свята о. Миколая, надійшов пакунок з одягом, взуттям, канцелярськими товарами.

Анатолій Сазанський,
Миргород, Полтавська область

Закликаємо до чесних виборів

Управа Ради Оборони і Допомоги Українцям (РОДУ) Українського Конґресового Комітету Америки підготувала серію листів про вагомість наступних виборів Верховної Ради, з закликом до виборців прийти на вибори, не спокушатися підкупом та іншим хабарництвом і віддати свій голос за чесних патріотичних українців. Електронна пошта РОДУ: roduicca@gmail.com. Нижче вміщено перший лист РОДУ.

Розвиток подій в Україні за останній рік тривожить все українство. Олігархічна антиукраїнська чужа влада в Україні вже неприховано користується тактикою совєтської системи, ламає конституційні закони, нехтує всіми свободами народу, переслідує й ув'язнює українських патріотів змушує людей до послуху і покори. Одних опозиційних речників ув'язнюють, інших підкуплюють а решта не спроможна об'єднатись, щоб ставити будьякий опір свавільній аґресивній владі. Тому обезголовлений народ залишився на ласці корумпованої влади, яка добре знає, що без національного проводу він не є для неї загрозою.

Такою політикою влада осягнула вже багато, щоб запевнити собі перемогу на виборах Верховної Ради, захопила і утримує всю владну вертикаль від села до столиці. Наступні вибори повинні стати змаганням народу проти антиукраїнської влади. І якщо народ не об'єднається в одну силу на цих виборах і не переможе, то сучасна влада матиме запевнену перемогу в президентських виборах у 2015 році.

Лише трьох років не вистачає владі, щоб знищити національні надбання народу, привести його до рабського стану й збайдужіння. Якщо опозиційні партії не прокинуться з летаргічного сну та не знайдуть засобів до об'єднання, то вони скоять не менше зло, ніж їхні опоненти.

За час вікової окупації Москва знищила українську патріотичну елітарну силу. Сучасні залишки інтеліґенції в більшості є вихованцями комуністичної ідеології, вони не розуміють національних цінностей, значення волі і незалежности народу. Тоді народ змушений сам вирішувати свою долю.

Нелегка ця боротьба, але можлива. Україна пережила мирну Помаранчеву революцію і має уже досвід, що тільки об'єднаний народ стає речником своєї долі і незалежности. Шляхів до об'єднання є багато, і вони бувають нелегкими, але перед силою людської волі нічого не встоїть. Тому треба не тільки слухати, а й чути, не тільки дивитися, а й бачити, думати та діяти.

ЗНАЙОМТЕСЬ: НОВИЙ ЛАВРЕАТ НАГОРОДИ ІМ. Т. Г. ШЕВЧЕНКА

Висоти Петра Мідянки

Дмитро Федака

Вечори й вечори. Неяситі не чути.
Криволісся під зорями в чорних снігах.
Пережити б цю зиму, а не перебути!
І не хижий озветься – співаючий птах.

У лісах заповідних, у лісах безтямменних
Озветься до мене, як рідний мій брат.
А тепер Верховина в снігах і для мене.
Чути вовче виття... Шелестить снігопад,–

У такий ось снігопад, достоту як у його вірші, домчала до нього у рідну оселю-хижу приємна звістка: серед цьогорічних лавреатів найпрестижнішої відзнаки України в галузі літератури і мистецтва, Національної премії імені Т. Г. Шевченка, пойменований і він, Петро Мідянка – за поважну обсягом і змістом збірку поезій „Луйтра в небо“, видрукувану в київському видавництві „Темпора“ у серії „Бібліотека „ЛітАкценту“.

Луйтрою на малій поетовій батьківщині називають звичайнісіньку драбину. А сходинками на справді високий олімп українського поетичного мистецтва стали усі досі написані й видані ним книги поезій: „Поріг“ (1987), „Осередок“ (1994), „Фараметлики“ (1994), „Зелений фирес“ (1999), „Трава Господня“ (2001), „Дижма“ (2003), „Срібний прімаш“ (2004), „Ужгородські кав’ярні“ (2004), „Ярмінок“ (2008), „Луйтра в небо“ (2010), „Вірші з поду“ (2011) та „Мармороський розлом“ (2011), – як і ряд літературних премій: „Благовіст“ (1995), „Бу-ба-бу“ (1995), ім. Федора Потушняка, Мідянкового земляка, видатного українського вченого, письменника-прозаїка, досі мало відомого у всій Україні потужного поета-модерніста 30-50-их років XX ст. (1999), „ЛітАкцент“ (2008).

Знаний П. Мідянка і як прозаїк-есеїст, кілька його есеїв органічно ввійшли до збірки „Луйтра в небо“. Його поезії перекладено російською, угорською, англійською, чеською, словацькою, сербохорватською мовами, паралельно чеською та українською видрукувана поважна обсягом і змістом окрема збірка „Ужгородські кав’ярні“. Книги поета друкувалися в Києві, Ужгороді, Івано-Франківську та Празі.

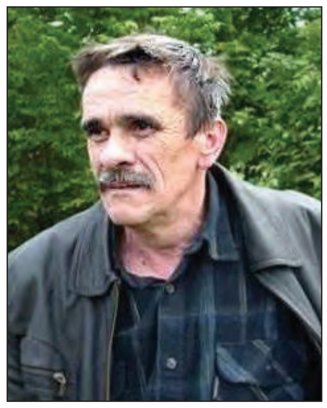

Лавреат Шевченківської нагороди в галузі поезії 2012 року Петро Мідянка. (Фото: Дмитро Федака)

Обкладинка книжки Петра Мідянки „Луйтра в небо“.

Один з найреальніших цьогорічних Мідянкових суперників-претендентів на Шевченківську нагороду, письменник-прозаїк, журналіст, книговидавець, його ровесник і однокласник Мирослав Дочинець, щиро вітаючи друга, підсумував: „Він не просто екзотист найзахіднішого терену української поезії, що накидав у неї жмені несподіваних, смачно пахучих метафор. Він системний мітологіст краю… Його луйтра, оперта на Мараморош, пересягає овиди Срібної Землі, чорні землі й білий світ і впирається в Небесні Стовпи. Про них колись снив і малий Тарас. Либонь, це дорога кожного Поета“ (ужгородська газета „Фест“, 17 лютого).

Інший колега із Закарпатської організації Національної Спілки письменників України, вчений-історик, прозаїк, поет, публіцист Сергій Федака з цієї нагоди підкреслив синкретизм художнього світу поета, що увібрав і архітектуру, й танець, і музику, й вершини образотворчого мистецтва краю: „Петрові вдалося гармонійно поєднати лінію Ерделі (европейський авангардизм, екзотизм, гра на контрастах, пристрасність, урбанізм) і лінію Бокшая (етнографізм, архаїка, містика, натуралізм, сільська стихія). Тому його вірші не сплутаєш ні з чиїми іншими. Можна сміливо проводити вікторину на кмітливість, але не вгадати Петра просто неможливо. При цьому він дуже далекий від дидактизму – ну не надаються його вірші до виконання на якихось політичних мітинґах, і у передвиборне турне його не запросить жоден політик…“.

Як інтеліґент і поет П. Мідянка – постать справді наскрізь неординарна і в житті, і в творчості.

Народився 14 травня 1959 року в глибинці Українських Карпат, на закарпатській Мараморощині, в селі Широкий Луг, через яке стрімко мчить гірська річечка Лужанка, а над ним здіймаються увись вершини субальпійських лук-полонин – з одного боку Менчул, з другого Кобила та Угорський верх. Середню освіту здобув у Хустській школі-інтернаті, закінчив Ужгородський державний (тепер національний) університет (1982), філолог-україніст. Відтоді, згідно з давньою народною традицією, він, наймолодший син, повернувся в рідну оселю, аби стати опертям батьків. Батька не стало 20 років тому, матері – три, а він досі живе у старій батьківській хаті, учителює в сусідній Новоселиці, куди і звідки десятиліттями часто добирався пішки, та рідному Широкому Лузі. Як і кожен сельчанин, орав і сіяв, косив і сушив сіно, доглядав корову, вівці й іншу живність, окрім того, співає у церковному хорі, служить дяком у церкві. Як учитель – лавреат Всеукраїнського конкурсу „Учитель року-98“ у номінації „Українська мова та література“.

Віршує й друкується зі шкільної лави, особливо активно у студентські роки, але увійти у велику літературу першою вартісною авторською збіркою спромігся з чималими труднощами ледь не в пору свого 30-ліття. В одному з

(Закінчення на стор. 14)

Тарас Шевченко на Волині

Євген Цимбалюк

У жовтні 1846 року Тарас Шевченко побував на Волині, де як художник та етнограф за завданням Київської археографічної комісії замальовував культурно-історичні пам'ятки краю, записував народні пісні.

На жаль, архівних свідчень цієї подорожі залишилося не так уже й багато. Вочевидь тому, що звіт Т. Шевченка про перебування на Волині, який він мав передати у Київську археографічну комісію, був знищений. Не збереглося ніяких поезій та листів того часу. Ймовірно, виконуючи завдання комісії, він не мав часу на поетичну творчість. Та й, судячи з усього, саме у цей час Т. Шевченко переживав творчу кризу. Листи та деякі інші матеріяли з волинської подорожі, як „компрометуючі", швидше за все, були знищені. Адже після цієї подорожі, 6 квітня 1847 року, Т. Шевченка заарештували.

Загалом матеріяли, які дають уявлення про волинську подорож поета, на думку письменника й науковця, проректора Національного університету „Острозька академія" Петра Кралюка, можна поділити на декілька груп.

По-перше, це офіційне розпорядження генерал-губернатора Дмитра Бібікова, що зобов'язувало Т. Шевченка збирати матеріяли етнографічного й історичного характерів на Київщині, Поділлі та Волині. До цієї ж групи варто віднести листи Д. Бібікова до губернаторів Подільської та Волинської губерній, де вказувалося на необхідність надання Т. Шевченкові сприяння у зборі відповідних матеріялів.

До другої групи матеріялів варто віднести зроблені Т. Шевченком під час цієї подорожі малюнки (найвідоміші з них акварелі з зображенням Почаївської лаври), а також записані тоді ним народні пісні. Відтак достеменно відомо, що поет восени 1846 року побував у Почаєві.

Третю групу складають згадки про Волинь у творах, що з'явилися після цієї подорожі. Найбільш інформативними у цьому пляні є російськомовні повісті „Варнак" та „Прогулянка із задоволенням і не без моралі".

Нарешті, ще одну групу матеріялів складають спогади, певні свідчення людей про перебування Т. Шевченка на Волині. Найбільш цінними є спогади Федора Кружилки, який ніби спілкувався з поетом під час його перебування у Вишнівці.

Що стосується „Варнака", у повісті є рядки, де розповідається, як герой цього твору мандрує з Кременця до Новоград-Волинського через село Верби в Дубно, а з Дубна на Острог, Корець і на Новград-Волинський, на береги річки Случ.

Без сумніву, при написанні повісти Т. Шевченко використав свої волинські враження. Але, по-перше, варто врахувати, що ця повість не належить до автобіографічних. По-друге, головного героя повісти аж ніяк не можна ототожнювати з автором.

Врешті, немає серйозних підстав сумніватися, що поет, їдучи з Кременця до Житомира, відвідав саме ці населені пункти. Інше питання, наскільки він там затримувався і наскільки вони справили на нього враження.

Напевно, Т. Шевченко недовго перебував у Вербі. У цьому селі (чи то невеликому містечку) не було чогось такого, що б могло його серйозно зацікавити.

Дещо цікавіше з Дубном. Це було одне з найбільших повітових міст Волинської губернії. Тут – ціла низка старовинних архітектурних споруд. Серед них – замок, що фігурував у знаменитій повісті Миколи Гоголя „Тарас Бульба". Цей твір поет читав і, здавалося б, замок мав би його заінтригувати. Проте, коли в повісті „Прогулянка із задоволенням і не без моралі" Т. Шевченко пише про волинські замки, він згадує Острог і Корець. Дубно ж випадає з його поля зору. Взагалі про це місто письменник ніде не згадує, окрім повісти „Варнак". Цілком очевидно, що Т. Шевченко у Дубно був лише проїздом.

Пам'ятник Тарасові Шевченкові в Дубні, який символізує волинський шлях Кобзаря.

Цілком ймовірним видається перебування його в Острозі, який згадується як у повісті „Варнак", так і у повісті „Прогулянка із задоволенням і не без моралі". Причому у другому випадку згадка має більш конкретний характер. Йдеться про маґнатський замок у цьому місті. Схоже, його оглядав Т. Шевченко.

Не викликає сумнівів факт перебування Т. Шевченка в Кор-

(Закінчення на стор. 16)

Акція протесту – біля пам'ятника Кобзареві

Олексій Шевченко

СУМИ. – Місцева організація Всеукраїнського товариства „Просвіта" ім. Тараса Шевченка виступає проти дій телебачення і радіомовлення, які продовжують інтенсивне зросійщення молоді. Це сягає села, яке вже перестає бути джерелом українського народу. 29 січня „Просвіта" організувала громадське віче на площі Тараса Шевченка, щоб вшанувати Героїв Крут. Учасники віча виступили з ініціятивою про створення широкого громадського руху „Влада в Україні має бути українською!".

Активісти „Просвіти" біля пам'ятника Тарасові Шевченкові в Сумах.

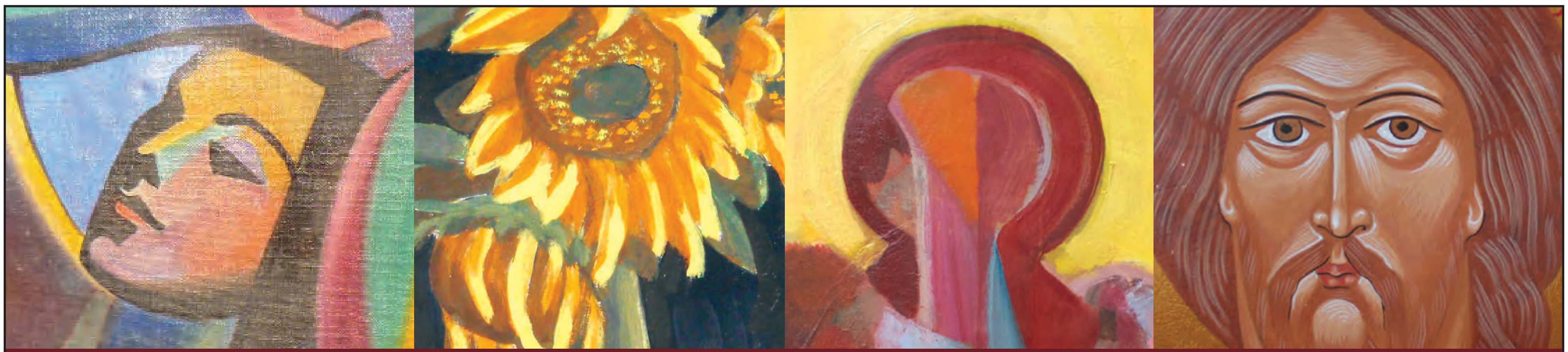

В США відновило діяльність ТУСМ

НЮ-ЙОРК. – У США після 20-річної перерви відновило діяльність Товариство української студіюючої молоді ім. Миколи Міхновського (ТУСМ), що об’єднує молодих представників місцевої української громади.

Офіційне представлення відновленого ТУСМ відбулося за участи голови Товариства Миколи Глушка, секретаря Дмитра Ленчука та скарбника Юстина Пиза 11 лютого в Ню-Йорку під час урочистого відзначення 100-ліття від дня народження прем’єра Українського державного правління, очільника Антибільшовицького бльоку народів (АБН), голови Проводу Організації Українських Націоналістів (бандерівців) Ярослава Стецька.

В присутності провідників ОУН (б), Світової конференції українських державницьких організацій (СКУДО) та Організації оборони чотирьох свобод України (ООЧСУ), представників численних національних культурно-просвітницьких осередків, молодіжних організацій та української інтеліґенції М. Глушко заявив: „Мета нашого товариства – не тільки підтримувати права студентської молоді в Україні, але також через державні суспільні організації захищати самостійну соборну українську державу”.

Посилаючись на видатного політичного і громадського діяча М. Міхновського, М. Глушко наголосив на винятковій важливості єднання українського суспільства: „Микола Міхновський одного разу казав, що без сили нема права, щоб здобути право, треба мати силу. Ми, як українська громада, є силою. Якщо ми не зможемо разом співпрацювати, то ніколи не здобудемо право на самостійну соборну українську державу”.

Найближчим часом ТУСМ плянує оголосити плян своєї діяльности на поточний рік, а також спільні заходи з партнерськими організаціями в США та Україні.

ТУСМ ім. М. Міхновського – студентська ідеологічна націоналістична організація, заснована у грудні 1949 року в Ляйпгаймі (Німеччина) з числа членів і прихильників Закордонних Частин ОУН. З 1955 до 1989 року осідок Головної управи ТУСМ перебував у США.

ТУСМ

42-ий Відділ ООЧСУ відбув загальні збори

Катерина Мицьо

ЮНІОНДЕЙЛ, Ню-Йорк. – 42-ий Відділ Організації оборони чотирьох свобод України (ООЧСУ), розпочав новий період праці Річними загальними зборами Відділу, які відбулися 12 лютого в залі Українського культурного центру центру св. Володимира в Юніондейлі, Ню-Йорк. Вони були вийнятково важливі і цікаві, оскільки участь у них взяли голова Головної Управи ООЧСУ Степан А. Качурак, голова Проводу Організації Українських Націоналістів (б) Стефан Романів та заступник директора Інституту українського національного відродження ім. Степана Бандери в Києві Анатолій Семенюк.

Голова відділу Катерина Мицьо, відкривши збори, привітала присутніх і висловила співчуття родинам членів 42-го Відділу Володимира Ягнича і Марти Шкралюка, які відійшли у вічність. Збори однохвилинною мовчанкою вшанували їх пам’ять.

Про діяльність відділу за минулу каденцію докладно, з екскурсом в історію, звітувала голова К. Мицьо.

На закінчення свого звіту вона подякувала всім членам відділу за активну співпрацю: „Нехай нагородою для нас всіх буде почуття задоволення, що кожний з нас бодай в маленькій мірі підтримував тих, хто на рідних землях стоїть на сторожі Української держави, як і збереження української громади на Лонґ-Айленді“.

З фінансовим звітом виступила довголітній касир 42-го Відділу, одна з його членів-засновників Марія Копистянська. За Контрольну комісію звітував її голова Мирон Корнага. Він ствердив, що переведено контролю книг і все знайдено в належному порядку.

Про діяльність Головної Управи ООЧСУ коротко сказав її голова С. Качурак, а відтак представив і попросив до слова голову Проводу ОУН (б) – С. Романова.

Відзначивши те позитивне явище, що в житті 42-го Відділу ООЧСУ активну ролю відіґрють представники „четвертої хвилі“ українських іміґрантів, він приступив до презентації важливого громадського проєкту „Будуймо Україну разом!“. Це зокрема гідне відзначення загальнонаціонального ювилею – 70-річчя від утворення Української Повстанської Армії а також 100-річчя від народження Я. Стецька.

„2012 рік стане для нас роком випробування, – сказав далі Р. Романів, – роком великої відповідальности перед майбутніми поколіннями. У цьому році ми обиратимемо новий склад Верховної Ради України. Своїм вибором ми повинні утвердити здобуту незалежність, одвічне прагнення своїх дідів-прадідів жити в незалежній Україні, вільній від тоталітарного тиску, лицемірства, брехні, беззаконня, корупції та розгулу бандитизму“.

Голова ОУН розповів про діяльність свого політичного середовища. Члени організації взяли активну участь у протестних акціях в Києві та на багатьох міських майданах України, де зібралися десятки тисяч українців, великих і малих підприємців на знак протесту проти економічної політики влади.

Виступає голова Організації оборони чотирьох свобід України Стефан Качурак.

Провід ОУН провів також ряд масових акцій, пов’язаних з безпідставним затриманням Службою безпеки України директора Національного музею-меморіялу жертв окупаційних режимів „Тюрма на Лонцького“ у Львові Руслана Забілого.

Висловлено рішучий протест у зв’язку з переслідуванням та незаконним звільненням директора Сумського обласного державного архіву, дослідника Голодомору Генадія Іванущенка.

Провід ОУН звернув увагу міжнародної громадськости на посилення антиукраїнських дій сьогоднішньої влади в Україні.

Під час політичних арештів, які відбулися в результаті підриву пам’ятника Йосифові Сталінові у Запоріжжі, Провід ОУН надавав арештованим інформаційну, політичну, юридичну та

(Закінчення на стор. 16)

ГОЛОС МОЛОДОГО ЧИТАЧА

З історії сімей складається історія народу

Катя Фтомова

ВАШІНҐТОН. – У листопаді минулого року до школи ім. Тараса Шевченка у Вашінґтоні завітала дуже цікава людина – Ярослава Джонсон. Вона розповідала про своє життя, історію своєї сім’ї, багато цікавого з історії українських еміґрантів, а також про книгу „Спадок чотирьох кухарів“, яку вона написала.

Тим часом у залі смачно пахло – це батьки разом з дітьми приготували солодощі за приписами з книги Я. Джонсон. І треба сказати, що солодощі були чудові! Книга містить багато описів наших українських страв, знайомих мені з дитинства. Також у ній багато фотографій та історій з життя спільноти та родини Я. Джонсон, в якій вона виростала.

Учні в клясі зачаровано слухали її розповідь про те, як по Другій світовій війні її сім’я переселилася до Америки, не маючи нічого при собі, як починали нове життя в чужій країні, як не боялися тяжкої щоденної праці і як з вірою в себе й у свою рідну націю досягали життєвих успіхів.

Я була глибоко вражена всім, що почула від цієї звичайної на вигляд, але такої дивовижної жінки з добрими очима. Ця зустріч була важливою для усіх нас тому, що ми, українці в Америці, повинні пам’ятати, хто ми є, і знати свою історію, своє коріння.

Мені дуже сподобалось, як Я. Джонсон сказала, що важливо знати історію світу, своєї країни, свого народу, але не менш важливо знати і не забувати історію своєї сім’ї. Бо з історій наших сімей і складається історія всього народу.

У когось дідусь захищав незалежність України разом з іншими патріотами в Українській Повстанській Армії, у когось бабуся як медична сестра мужньо рятувала поранених на фронтах Другої світової війни. Мою прабабцю під час війни вивезли до Німечини, і там вона загинула у трудовому таборі. Мені розповідали також історії, коли висилали до Сибіру, навіть вбивали членів родини за любов до України та бажання бути українцями. Це наша історія, і ми повинні знати її, цікавитися нею. Але не менш важливо для нас також усвідомлювати, що ми самі також будуємо історію.

Я. Джонсон порадила нам добре вчитися і використовувати свої знання в нашому житті. Мені дуже сподобалось, як зробила вона сама. Незважаючи на те, що була зовсім маленькою дівчинкою, коли приїхала до Америки, вона не забувала про нашу Україну і, ставши дорослою жінкою, вивчившись на юриста, вона повернулася працювати до Києва – міста, де я народилася і де залишилась частинка мого серця. Я також хотіла б робити все, що в моїх силах, для того, щоб Україна і мій народ мали краще життя. Врешті-решт ми – молоді українці, і хто, як не ми, буде далі творити історію нашої України!

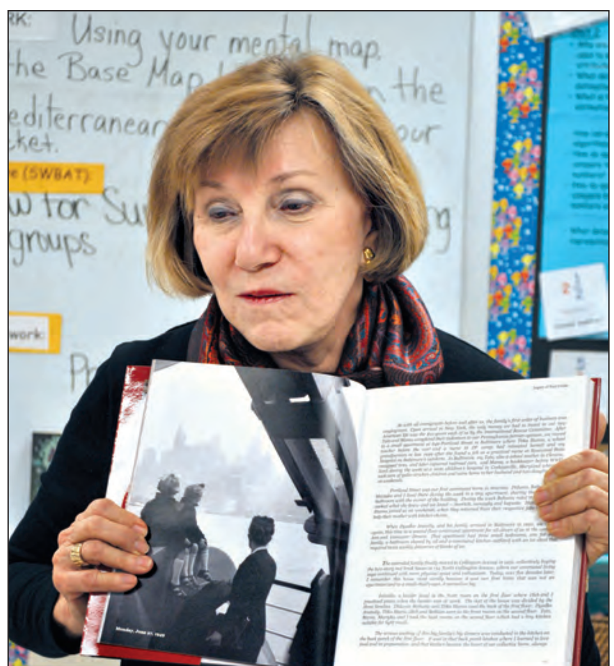

Ярослава Джонсон.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Колишні черкасці – переможці фотоконкурсу

ЄРУСАЛИМ. – В Ізраїлі 16 лютого закінчилася перша тура міжнародного фотоконкурсу, організованого Географічним товариством країни. Серед членів журі, яке очолив фотограф з світовим ім'ям Олександер Тягнирядно, були журналісти, екскурсоводи, історики. Організатори конкурсу – голова ради Географічного товариства Вадим Малев та редактор українсько-еврейської газети „Голос", яка виходить в Тель-Авіві, Володимир Плетинський, мали за мету показати у творах місцевих та закордонних фотографів красу Святої Землі, міста царя Ірода, Кесарії, Мертвого моря і пустелі Арава, квітучих садів і засніженого Гермону, древнього і вічно молодого Єрусалиму – міста трьох релігій.

Фотоконкурс має чотири тури – Єрусалим, північ, південь та центр Ізраїлю. Кожний учасник надіслав до оргкомітету по три фотографії, які спочатку оцінили члени Географічного товариства, потім всі бажаючі в інтернеті, а далі – професійне журі.

Головна нагорода глядачів дісталася корифеєві ізраїльської фотографії, авторові розкішного фотоальбому про Єрусалим „Левитація", вихідцеві з Черкас Михайлові Левітові за фотографію „Єрусалим небесний та земний".

М. Левіт сказав про Єрусалим: „Я закоханий в це місто, тут працюю, відпочиваю, сміюся і сумую. Ще в Черкасах мріяв зробити хоча б одну світлину Єрусалиму. І ось вже понад 20 років роблю це і цим щасливий".

Серед нагороджених в номінації за краще бачення Єрусалима через призму гумору – ще один колишній житель Черкас, українець Андрій Глаз-Шая. Він одержав першу нагороду за світлину „Своє зацікавлення в Храмі Гроба Господнього". А. Глаз-Шая за фахом – програміст, але у вільний час разом з родиною любить подорожувати країною і фотографувати. Він має вже понад 2,000 світлин з різних куточків Святої землі.

За підсумками міжнародного фотоконкурсу його організатори мають намір підготувати пересувну фотовиставку і показати її в різних містах країни.

Світлана Глаз

Михайло Левіт. „Єрусалим небесний та земний".

Зустрілися з Юрієм Андруховичем

Письменник Юрій Андрухович виступає на літературному вечорі в Українському Вільному Університеті.

МЮНХЕН, Німеччина. – 2 лютого, наступного дня після присвоєння звання почесного доктора Українського Вільного Університету письменникові Юрієві Андруховичеві, сенат УВУ організував в Йоганіс-залі, оранжереї світової слави Німфенбурзького замку, творчий вечір письменника.

Ця літературна імпреза, якою керувала ректор УВУ, літературознавець Ярослава Мельник, проходив під мотто „Двадцять років пізніше". Саме 20 років тому (1992 року) Ю. Андрухович уперше відкрив для себе Мюнхен.

Вечір проходив у дуже теплій атмосфері. Відомий письменник полонив численну публіку тонким почуттям гумору та самоіронією.

Центральною частиною зустрічі було авторське читання фрагменту з найновішої книжки – „Лексикон інтимних міст", що побачила світ 2011 року, із підзаголовком „Довільний посібник з геопоетики та космополітики". Із цього „Довідника" Ю. Андрухович прочитав розділ „Мюнхен, 1992".

Відтак автор відповів на численні запитання авдиторії (заля була переповнена), яка в основному складалася зі студентів УВУ.

Після завершення вечора учасники підходили до письменника з проханням про автограф, а журналісти „5-го каналу" українського телебачення взяли в письменника і ректора УВУ інтерв'ю для українських телеглядачів.

Творчий вечір Юрія Андруховича вкотре засвідчив різні грані діяльности УВУ, інституції, що плекає не лише академічні традиції, але також виконує завдання українського культурного центру в Мюнхені, одній з передових культурних метрополій Европи.

Пресове бюро УВУ

До 75-річчя...

(Закінчення зі стор. 3)

1938 році (Полтава), Абрам Розенбардт (Одеса), Павло Чистов (Сталіно, тепер – Донецьк), Лаврентій Якушев (Житомир), Марко Корнєв-Капелюс (Чернігів), Микола Приходько (Кам'янець-Подільський, тепер –Хмельницька область), Петро Карамишев (Миколаїв), Юхим Кривець (Дніпропетровськ), Олексій Долгушев (Київ). Прізвища катів в окремих областях теж є в двотомнику.

Окремо слід згадати безпосередніх виконавців розстрілів. Зрозуміло, що їх число було значним. В збірнику наведено згадки про начальника в'язниці НКВД в Києві Івана Нагорного, який брав участь у масових розстрілах, а сам загинув в 1941 році під час Другої світової війни. Олександер Шашков був комендантом НКВД Української РСР і безпосередньо виконував вироки. У 1942 році він був начальником Особливого відділу 2-ої ударної армії Андрія Власова і застрелився, щоб не потрапити в полон до німців.

Яким Поясов відповідав за розстріли за вироками міжрайонної слідчої групи в Білій Церкві, за що його нагородили орденом Червоної зірки. Потім працював заступником начальника управління НКВД в Миколаївській області. Дальша доля його невідома.

Упорядники збірника у передмові написали: „На сьогодні це найповніша публікація документів і статистичних матеріялів каральних органів, які висвітлюють проведення операції в Українській РСР за наказом ч. 00447. Більшість документів введено у науковий обіг вперше". Вони зазначили, що „саме читачеві надається право зробити висновки на підставі опублікованих документів і наведених дискусійних точок зору".

Висновок може бути єдиний: у 1937-1938 роках московські більшовики за участи своїх поплічників в Україні скоїли ще один, другий після Голодомору 1932-1933 років, геноцид українського населення, особливо болючий від того, що була знищена найактивніша частина народу, його еліта.

Висоти Петра Мідянки...

(Закінчення зі стор. 8)

перших своїх інтерв’ю, коли вже Україна одержавилась, і вийшла третя його збірка, він відкрив причину:

„Це був час, коли кожного опікувало КҐБ … Хустська районна газета попросила мене, щоб я написав щось до ювілею Леніна. У листі до редакції я необережно висловився, що червоний колір мене дратує, як бика на кориді". Зацікавлений аналітичний погляд на творчий ужинок П. Мідянки переконує: весь він породжений безмежною синівською відданістю рідним овидам з їхнім довкіллям і людністю, з одного боку добровільно прикованою до Карпат, з другого – розкиданою примхами й закономірностями долі по всіх світах...

Орган мовчав. Досада та не злість,
Діймала Еріха – за віком, як століття,
Ялицями Усть-Чорна вся сповита,
З цих сповиттів і він, і органіст,
І русин Пітварський, румун з Бребої Альб;
Це їхню душу вишколили гори,
Дідок поволі пробирався хворий,
А органіст – в омані сивих Альп
Слугує кельнером закеханим ділкам,
Десь у Гренноблі чи в захмарнім Граці…
О суєто міґрацій! Декорацій!

З передгір’я гірського пасма полонинського масиву Красної він сягає поетичним зором не тільки всіх-усіх лугів і лужків карпатських видолинків, Лугу Великого в серці України, а й Пітсбурґу – одного з центрів давньої закарпатської еміґрації в США, Фудзіями в Японії, багатьох-багатьох інших куточків плянети.

Письмо поета позначене інтенсивними пошуками власної, тісно поєднаної з краянами не лише тематикою, але й естетичним досвідом „руської модернизми" („У фантастичних випарах ропи / Кувалась наша руська модернизма"). У пошуки нового, гідного сьогодення слова він включає й художній досвід вихідця з історичного Закарпаття Енді Варголи — творця поп-арту в США:

Андрій Вархола — русин чи хохол?
Греко-католик, ставленик поп-арту.
Енді Воргол — це джаз і рок-ен-ролл!
Куди до нього віршнику чи барду.
І конвульсивний, і побожний „фольк",
І чілка біла, окуляри… Енді!
І многоликий хмародер Ню-Йорк:
Ті касино, і кока, бренді, денді.
Маразматичний вигин камбали...
О Земплін, Спиш, Ню-Джерзі та Аляска.
Із наркотичної завіси, із імли –
Дизайн супів, носовички, запаска...

– й аванґардний живопис ужгородця, представника старшого покоління закарпатської школи живопису Ернеста Контратовича з його знаменитим полотном „Свячення води":

Йордан на Чорній Тисі
(це при чехах).
Душпастирі, і ризи, й кептарі,
І сяйво голуба над храмом Йвана Струка,
Говерла, вбрана в білі одяги...,

і новизну витвору народної фантазії в храмовому дерев’яному зодчестві закарпатців, що залишили світові як одне з див Струківську церкву біля Ясіня, і творців книжкового рукописного друкованого мистецтва „Тріоді Цвітної", що процвітало неподалік його Широкого Лугу, у Грушеві та Углі, де писалися, а кажуть, й друкувалося дещо раніше знаменитих федорівських книг, й „Тріоді…", і „Мінеї", й „Осьмогласники"…

Поета іноді звинувачують, що його тексти незрозумілі широкому загалові через недостатню обізнаність з реґіональними реаліями, які він щедро використовує. Тут справді багато лексем, що перебувають поза сучасною літературною мовою: „під"-горище, „фирес"-лісопилка, „фараметлики" – елементи чоловічої вишиванки, „ярмінок"-ярмарок, „прімаш" – перша скрипка, „анцуг"-костюм, „пантлик"-стрічка, „канон"-гармата, „лишка"-лисиця, „леквар" – своєрідне сливове повидло, „попукач"-дятел тощо, тощо. В останніх книгах автор чи видавництва подібні слова-поняття пояснюють. Без них Мідянкові тексти втратили б геть усю свою художню суть.

Більше того, він зберігає для нас і нащадків архаїку староукраїнської мови, що досі збереглася хібащо на Закарпатті, а враховуючи знакову природу мови, заглиблюється сам і заглиблює своїх краян у товщу часу, оприлюднює особливості пізнання ними світу та контакти з етносами, в оточенні яких тривало перебували, але зберегли свою руську (українську) душу.

Ще й досі українська літературна критика ламає списи, до якої літературної школи приписати Мідянку. Його зараховували якийсь час до бубабуїстів (Бурлеск, Балаган, Буфонада; Юрій Андрухович, Олександер Ірванець, Василь Неборак), до яких нібито неформально належав, але він сам тодішніми ж надто відомими поетичними заявами-віршами від них відмежовується, як і спростовує тривалі в часі пізніші спроби кваліфікувати його постмодерністом. Входячи в літературу і продовжуючи трудитися в ній з прагненням надати власному слову аванґардного звучання, усім своїм нинішнім творчим набутком поет явив жагуче прагнення подати на суд читача через своє людське рацію й емоцію кожну билинку й істоту рідної землі, її опредмечену, оживлену, зігріту серцем природну, мистецьку, соціяльно-побутову, політичну історію і сьогодення у найадекватніших, найнесподіваніших, найсамобутніших їхніх виявах, безпосередньо пізнаних і відчутих ним самим у сув’язі зі всією Україною, світом і космосом. Це магістральна, реалістична в своїй основі, лінія його індивідуального стилю. Тож побажаймо Поетові на цій стезі нових художніх пошуків і відкриттів.

Ужгород

Дмитро Федака – філолог-україніст, літературознавець, упорядник і редактор понад 100 монографій і фольклорних збірників.

Про Великого...

(Закінчення зі стор. 5)

буде успадковуватися провідниками УГКЦ?

– Цей біль ще дається взнаки. Упередження, пересуди щодо східніх католиків не вщухли. Знаєте, я жив і працював тоді в Римі, коли Пелікан писав це дослідження. То був один з найглибших богословів XX ст. Ґрунтовно проаналізувавши внутрішню східню орієнтацію Патріярха Йосифа, він сам наприкінці життя навернувся до православ'я. Так, біль залишається. Нас, східніх католиків, православні за царської Росії, за совєтської та й за сьогоднішньої, мали і мають за зрадників, відступників. Також і Римо-Католицька Церква дивилася на нас як на християн другого сорту. Римські папи все керувалися правилом „престанція рітус латіно", тобто першенством латинського обряду. Отже, щоб бути повноцінним католиком ти мав бути римо-католиком. Щойно Другий Ватиканський Собор проголосив рівну гідність Церков. Але це – в теорії. А практично у світі є дуже багато людей, котрі навіть не знають, що десь живуть і діють східні католицькі Церкви.

20-30 мільйонів на тлі мільярда римо-католиків – це справді небагато. І все ж Владика Любомир зревізував думку, що ми є мостом між Сходом і Заходом. Він нагадав, що по мості люди ходять, топчуться, вичовгують, а ми насправді є творчими посередниками між Сходом і Заходом. Захід ми інформуємо, яким є християнський Схід, а Сходові показуємо, що нуртує всередині католицьких Церков, зокрема Римо-Католицької.

– Ви ще змолоду мали щастя спілкуватися з Патріярхом Йосифом. Як це відбувалося? Які людські риси у ньому найбільше Вас прихиляли? Що найбільше, назавжди вразило?

– Коли я став секретарем Патріярха, а відтак і канцлером, мені ішов 28-ий рік. Спілкування було щоденне, ми ж мешкали разом у Ватикані, в кардинальській резиденції, яку надав Владиці Йосифові Папа Іоан XXIII. Ми з ним разом обідали, вечеряли, а за столом не мовчали, тобто я в такі хвилини багато почув з його уст. А снідав він сам, бо це залежало від того, коли прокидався. Я служив першу Літургію, він – другу, відтак до 11-ої години він диктував мені, переривав працю молитвою, тоді диктував знову. Коли лягав спати, не знаю, бо біля його ліжка завжди стояла гора книжок з закладеними сторінками. Він не читав, а просто „поїдав" нові для нього тексти.

Що мене вразило назавжди? Уявіть молоду людину українського походження, яка народилася в Німеччині в часи „Ді-Пі", виростала у Великій Британії, студіювала в Італії, в Австрії, потім з родиною опинилася в Канаді, країні спокою і добробуту. Наші батьки жили Україною, а ми України вже не знали, щоденна реальність все тісніше прив'язувала нас до інших країн, до іншої мови. Під впливом батьків ми намагалися берегти щось своє, але не відчували якоїсь особливої перспективи в цьому збереганні. Й от на українському іміґрантському обрієві з'являється постать Владики Йосифа. Його ім'я, фотографії не сходять з перших сторінок газет, його голос звучить з радієвих і телевізійних програм.

Я раптом відчув, що мені усе це не є байдуже, відчув гордість за моє українське походження. Цим він заторкнув глибокі струни не лише в моїй душі: „Народе український, будь собою! Де б не жили українець та українка, в Америці, Канаді, Австралії чи на Зеленому Клині – там світить до неба українська душа, там є народ український, а за ним скрізь іде Українська Церква". Він зупинив процес асиміляції, хоч спочатку мав недругів, навіть ворогів. Всі великі люди мали і палких прихильників, і затятих ворогів. Він не завжди знаходив підтримку навіть серед своєї єрархів.

Пригадую, як я йому раз при столі скаржився на нашу долю: мовляв, в Україні нас ліквідують, на Заході ми асимілюємося, не маємо зрозуміння з боку Ватикану, котрий іґнорує наші східні основи, зокрема традицію жонатого духовенства. Він спокійно вислухав ці мої жалі і сказав дуже коротко: „Затям собі, зло довго тривати не може". Він знав це так ясно, як знають майбутнє пророки. В останні роки він дуже багато написав і видав, але кожного разу, видаючи наступну працю по 1,000 примірників, наостанок просив додати ще 500 – як „залізний фонд" – на той неминучий, на його переконання, випадок, коли Україна стане вільною. Він вірив і він знав, що так буде – що воскресне Україна, воскресне наша Церква. Буквально через шість тижнів після його смерти з'явилося перше число „Хроніки Української Греко-Католицької Церкви".

– Зло не триває вічно, але чи можна це сказати і про сумнозвісну „остполітик"? Чи Ватикан завжди буде оглядатися на Москву?

– Повірте, „остполітик" втратила своє значення і свій вплив на нашу Церкву. Нема ще формального визнання патріярхату, але здійсненим фактом є патріярший устрій, діє Патріярша курія, в Богослуженнях ми поминаємо Патріярха. Це вже не примарне, а реальне досягнення.

– Останнє запитання. Яка ціль привела Вас до Америки?

– Ціль дуже проста і водночас дуже важлива, в повному розумінні слова – небуденна. Я прибув сюди, а поїду ще й до Канади, збирати фонди на відновлення собору св. Софії в Римі. Цей собор – святиня усього світового українства. Коли мовчала св. Софія київська, коли мовчав св. Юр, св. Софія в Римі була полум'яним речником християнської України. Будівлі собору вже 43 роки, час вже позначився на ній. Розраховую на масову фінансову підтримку.

При зустрічах в громадах буду нагадувати напутні слова Патріярха Йосифа українським християнам: „...А коли дивитиметеся на собор св. Софії і будете здійснювати до нього паломництво як до рідної святині, і молитву приноситимете в ньому, пам'ятайте, що цей собор залишаю я вам як знак і символ незнищенности українських храмів Божих".

Тарас Шевченко...

(Закінчення зі стор. 9)

ці. У повісті згадується не просто Корецький замок, а й церква, де зберігалися бальзамовані тіла графів Корецьких. За словами Т. Шевченка, вона перетворилася у руїну. Звісно, написати таке могла лише людина, яка це бачила.

Перебуваючи у Почаєві та Кременці, поет, звісно ж, знав, що неподалік знаходиться поле Берестецької битви. Тим паче, Т. Шевченко згадував Берестечко у містерії „Великий льох", воно для нього було символом козацької звитяги часів Богдана Хмельницького.

Перебування поета на полі Берестецької битви засвідчує його поезія „Ой, чого ти почорніло…". У ній зустрічаємо деякий фактаж (чотири милі „Круг містечка Берестечка"), психологічні образи (контраст чорного й зеленого полів) тощо. Це дає підстави вважати, що поет самостійно оглянув дане місце.

Чим закінчилася волинська подорож Т. Шевченка? Звітом про проведену роботу. А це добірна низка малюнків та зібраних народних пісень. Цікаво також, що в робочому альбомі Т. Шевченка був цілий ряд записів пісень, у тому числі й сороміцьких, які не мають конкретної дати й місця фіксації. Але вони відносяться до 1846 року і, очевидно, записувалися на Волині.

Як би там не було, волинська подорож справила помітний вплив на Кобзаря. Про враження від неї він неодноразово згадував у творах „післяволинського" періоду.

42-ий відділ...

(Закінчення зі стор. 11)

матеріяльну підтримку.

Тепер Провід ОУН активно займається розбудовою Громадського об'єднання „Українська справа" до всеукраїнського масштабу, сприяє поширенню громадських рухів „Відсіч", „Простір свободи", „Українська альтернатива", „Опір" та іншим

У програмі „Єдина Україна" запляновані зустрічі з студентами, активом молодіжних організацій, з шахтарями, керівниками профспілок, з представниками проукраїнських структур та організацій, зокрема у східніх реґіонах, де відроджується патріотична громада, оживає український дух після тривалих років нищення тоталітарними режимами і всупереч зусиллям новітніх русифікаторів,

„Нас єднає ідея Української державности. Яким буде наше національне майбутнє – залежить від нас. Лише власною силою і спільними зусиллями можемо забезпечити процвітання України і гідну національну перспективу", – сказав наприкінці свого виступу С. Романів.

Наступним моментом зборів була пропозиція голови Контрольної комісії М. Корнага уділити абсолюторію уступаючій Управі. Цей внесок всі присутні підтримали.

Список нової Управи, поданий Номінаційною комісією у складі Володимира Коваля, Ярослави Щерби та Ірена Трояновської, збори прийняли без змін.

До Управи 42-відділу ООЧСУ обрані: голова – К. Мицьо, 1-ий заступник – д-р Андрій Шуль, 2-ий заступник – В. Коваль, рекордовий секретар – Юлія Трояновська, кореспонденційний секретар – Мирон Мицьо, скарбник – М. Копистянська, організаційний референт – Роман Трояновський, відповідальна за бірки – Христя Корнага, імпрезова референтка – Роксоляна Левенець, господарська – Анна Кійко, члени Контрольної комісії – М. Корнага, І. Трояновська, Р. Левенець, прапороносці – Марко Мицьо і Іван Шклярук.

Голова Відділу К. Мицьо від імені нової Управи подякувала всім за довір'я, а відтак прочитала лист подяки на адресу голови Проводу ОУН (б) – С. Романова.

Збори закінчено національним гимном.

Після офіційної частини голова Відділу К. Мицьо запросила всіх до обіду, який приготувала господарська референтура в складі: А. Кійко, Люба Мицьо, Марія Щерба і Леся Барнак.

Українські пісні співали Валерія Грель і всі присутні.

Світлій пам'яті патріота-націоналіста

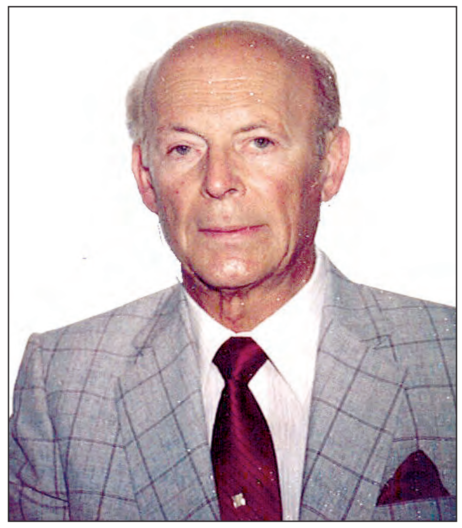

Св. п. д-р Богдан Шебунчак

Наша громада в США попрощалася з видатним українцем, вірним сином рідної землі, д-ром Богданом Шебунчаком. Від нас пішов вірний і активний член Організації Українських Націоналістів, багаторічний член Проводу ОУН, найстарший член Сенату ОУН.

Ми втратили вірного друга, який за будь-яких історичних обставин та поворотів у власній долі через усе своє життя проніс вірність присязі члена ОУН та відданість українській ідеї. Він був і назавжди залишиться прикладом служіння Україні та українському народові.

Опинившись з чужої злої волі далеко від Батьківщини, від рідної Івано-Франківщини, він повністю реалізував себе у Західньому світі як особистість, як визнаний і поважний фахівець, став членом багатьох авторитетних американських лікарських товариств. Але поряд з цим успіхом д-р Б. Шебунчак продовжив свою громадсько-політичну та суспільну працю для України, віддаючи їй усю свою душу та увесь свій професійний та життєвий досвід.

Окрім активної праці в ОУН, він був поважним членом, а згодом головою і Почесним головою Організації Державного Відродження України, активним членом, а згодом головою Управи Українського Лікарського Товариства Америки, членом та головним лікарем Українського Народного Союзу, членом Українського інституту Америки, головою Українського Світового Комітету для спортивних ігр, членом Українського Конґресового Комітету Америки, головою Крайової Ради Української Координаційної Ради та членом Президії Світового Конґресу Вільних Українців.

Він був щедрим жертводавцем, завжди підтримував українські церковні громади, допомагав у здійсненні різноманітних освітніх, наукових та культурних українських справ. Один лише цей неповний перелік суспільного внеску д-ра Б. Шебунчака засвідчує маштаби його постаті для української справи.

Пам'ять про д-ра Б. Шебунчака залишиться в наших серцях назавжди.

Від імені Проводу ОУН висловлюємо рідним і близьким д-ра Б. Шебунчака глибоке співчуття та скорботу.

Вічна Йому пам'ять!

Провід Українських Націоналістів,
Київ

У світлу пам'ять

інженера

Євгена Івашкова,

наукового дослідника,

буде відслужена

Служба Божа з Панахидою

22 березня 2012 р. о год. 8:30 ранку,

у церкві св. Юра при 7-ій вулиці
у Нью-Йорку.

У пам'ять покійного
Євгена: мужа, батька і дідуся,
на церкву св. Юра складають 300 дол.

Дружина Євгенія з родиною

Пам’яті Марії Фішер-Слиж

Я довго не знав, що її звати Марія, оскільки чув у Торонто від її приятелів: „Уся“, „наша Уся“, „пані Уся“. Дивуючись такому несподіваному імені, намагався збагнути його походження. Вже згодом вона розповіла: це ім’я залишилося їй з далеких днів дитинства. Одне з п’яти дітей Ольги й Адольфа Слижів у Коломиї готовно відгукувалося на таке скорочення імені: дівчинка сама звиклася з ним, звикли до нього рідні й знайомі, й вона пішла з ним у життя крізь простір і час.

На біографії Марії Фішер-Слиж також лежить виразний знак історії. 1939 року батьки раптово й не зі своєї волі змінили місце проживання. Випускні іспити гімназистка М. Слиж склала в Холмі, а за кілька місяців, опинившися в списку ворогів народу (так званих), а отже, й радянської влади, родина судді Слижа зуміла втекти з допомогою добрих людей до польського Белза. По війні – табір переміщених осіб у Німеччині, де сотні тисяч людей різних національностей в стані невагомости й невідомости чекали вирішення своєї долі: чи дозволять їм виїхати до котроїсь з держав західного світу, чи передадуть кремлівській владі, що нічого доброго їм не обіцяло.

Молодь вивчала чужоземні мови, віпячи, що їй пощастить залишитися в країнах західного світу. М. Слиж пішла на медичний факультет німецького університету Людвика Максиміліяна. Цим вона завдячила своєму доброму знанню німецької мови, вивченої в гімназії, і любові до німецької літератури.

1950 року вона стала доктором медицини й еміґрувала з родиною до США, де тривалий час працювала педіятром. Згодом започаткувала приватну практику, якій віддала 31 рік. Вийшовши на пенсію, переїхала до Торонто, де стала душею кількох українських організацій. І звичайно ж, першою серед них було Товариство приятелів України, ще коли воно називалося Товариством приятелів Руху.

Однією з пріоритетних програм цієї організації були Канадсько-українські бібліотечні центри. Видання з історії України та української культури, книги репресованих письменників і письменників-еміґрантів, філософські, політологічні довідники пересилали в Україну, де було відкрито Канадсько-українські бібліотечні центри в Луганську, Донецьку, Харкові, Севастополі, Симферополі, Одесі, Чернігові, Сумах, Дніпропетровську. М. Фішер-Слиж була на відкритті всіх центрів. А деякі з них мали лише одного єдиного мецената. І ним була саме вона. Під час відкриття центрів у Чернігові, Сумах, Дніпропетровську й у Криму були урочисті вручення нагород М. Фішер-Слиж найкращим учителям української мови й літератури.

Ще на початку 1960-их років з’явився у США двотомник Наталени Королевої. Здається, це було перше книжкове видання, до якого фінансово прилучилася меценатка. Потім було чимало книг, яким М. Фішер-Слиж допомогла з’явитися в світ.

За роки незалежности України „пані Уся“ приїздила до нас майже 50 разів. Член Ліґи українських меценатів, управи Товариства приятелів України, Наукового Товариства ім. Шевченка, Світового українського лікарського товариства, а також голова Історичного товариства ім. Олександра Оглоблина в Торонто – все це М. Фішер-Слиж.

Не можна не захоплюватися ентузіязмом і винятковою щедрістю цієї людини. Важко знайти в Україні якусь місцину, де не побувала „пані Уся“. Вона при кожній зустрічі захоплено розповідала, звідки оце щойно повернулася.

Мріяла, що піде на пенсію і весь свій час присвятить читанню всіх тих великих книг, які не встигла прочитати за напруженою медичною працею.

Але вільного часу в неї зовсім не було.

Був час для інших, а для себе його не вистачало. Так буває тільки з людьми справді золотої душі.

Михайло Слабошпицький,
Київ

Наукове Товариство Ім. Шевченка в Америці
повідомляє своїх членів та громаду що
13 лютого 2012 р. відійшла з цього світу
член НТШ-А,
лікар і меценат

св. п.

д-р МАРІЯ ФІШЕР-СЛИЖ

нар. 13 вересня 1922 р. в Коломиї.

Голова Комітету приятелів академічної гімназії у Львові,
автор статтей на медичні теми.
Рідним складаємо співчуття.

Вічна Їй пам’ять!

Управа НТШ в Америці

Наукове Товариство Ім. Шевченка в Америці
повідомляє своїх членів та громаду що
12 лютого 2012 р. відійшов з цього світу
дійсний член НТШ-А

св. п.

д-р ЛЕОНІД МОСТОВИЧ

нар. 4 жовтня 1919 р. в м. Березне на Волині.

Професор-емеритус, колишній Голова Департаменту радіології медичної школи Університету Кентакі.

Автор статтей у наукових виданнях, виступів з української проблематики в американській і українській пресі. Ініціятор і учасник співпраці радіологів США й України. Співзасновник і член редколегії “Радіологічного журналу“ (Харків).

Рідним складаємо співчуття.

Вічна Йому пам’ять!

Управа НТШ в Америці

У глибокому смутку повідомляємо бувших учнів шкіл Міттенвальдського табору, та всю українську громаду, що 20 лютого 2012 року відійшла у вічність голова комітету Зїздів Міттенвальдської гімназії

СВ П

ДАРІЯ ПУШКАР ШУСТ

Управа комітету і все членьство висловлюють щирі співчуття чоловікові Ігореві та дітям з родинами.

Вічна їй память!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Родина повідомляє приятелів, знайомих
та українську громаду що

в 20-ту річницю відходу у вічність

св. п.

мґр Ірини (Орисі) Городиловської

та

в 30-ту річницю відходу у вічність

св. п.

д-ра Юрія Городиловського

будуть відправлені Поминальні Служби Божі в:

- Церкві свв. Володимира і Ольги в Чикаґо, Ілл., 19 березня 2012 р. о год. 8:00 ранку;
- Церкві св. Івана Хрестителя в Ірвінґтоні, Н. Дж., 21 березня 2012 р. о год. 6:00 веч.;
- Церкві Новомучеників УГКЦ в Стриївському Парку у Львові, Україна, 17 березня 2012 р.
- Соборі св. Софії у Римі, Італія, 18 березня 2012 р.

Родина просить прилучитися до молитов за спокій душ покійних.

Дочки - Зірка Городиловська-Смородська з мужем Мирославом і родиною
- Марта Городиловська-Козицька з родиною.

Вічна Їм пам'ять!

З глибоким смутком ділимося вісткою, що 16 лютого 2012 р. відійшла у вічність на 94-му році життя наша найдорожча мама, тета, медична сестра акушерського відділу

св. п.

СВІТЛАНА МАСЛІВЕЦЬ

Похоронні відправи і поховання відбулися 17 лютого 2012 р. Прах покійної похований в штаті Мейн.

У глибокому смутку залишились:
дочки - Оксана з мужем Ларрі
- Наталка з мужем Вільямом
хресна дочка - Христина Овад
племінниця - Ярослава з мужем Кеном
внуки - Катерина, Микола, Нарада

Все своє життя наша мама своєю добротою посвячувалась дітям, внукам, допомагала всім нужденним людям.

Вічна Їй пам'ять!

З волі Всевишнього дня 17 лютого 2012 року відійшов у Божу вічність наш найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

св. п.

ПЕТРО ПОЛІЩУК

колишній старшина Першої Української Дивізії, Української Національної Армії.

Покійний народився 18 червня 1922 року в селі Тростянець на Волині. Середню освіту одержав у Дрогобичі. Після закінчення війни проживав у Мюнхені, Німеччина, і працював в адміністрації Українського військового журналу "Вісті". У 1961 році з дружиною Анною та синами Володимиром і Романом іміґрував до США і замешкав в Баффало, Н. Й. Того ж року одержав працю в Physiology Department, School of Medicine at the University of Buffalo. В тому відділі працював аж до відходу на пенсію.

Похоронні відправи відбулися з церкви св. Миколая на цвинтар Mt. Calvary у Баффало, Н. Й.

З великим жалем залишились:
дружина - АННА
сини - ВОЛОДИМИР
- РОМАН з дружиною ЛЕСЛІ і донею КЕЙТЛІН
шваґрова - НАДІЯ БЛЕНДОНОГА з родиною
родина в Америці й Україні.

Складаємо сердечну подяку всім що вшанували пам'ять Покійного своєю присутністю на похоронах, за молитви, за пожертви на Служби Божі і харитативні цілі. Просимо згадати Покійного у молитвах.

Вічна Йому пам'ять!

бл. п.

МИХАЙЛО ПЕТРИНА

1го березня, 1929 р. - 9го лютого, 2012 р.

Ми живі свідки Ваших подвигів - будемо завжди Вас пам'ятати.

Вічна Йому пам'ять

Українська Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка

Любі жінки!
Вітаємо Вас зі святом весни,
8 Березня!
Бажаємо Вам якомога
більше посмішок, квітів та
радощів у Вашому житті!
WESTERN UNION
moving money for better